

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Bakıda vətəndaşın
3,4 milyon
manatını
ələ keçirən
dəstə
tutuldu
yazısı səh.2-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 14 iyul 2015-ci il Çərşənbə axşamı № 152 (6180) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm

Prezident Nazirlər Kabinetinin iclasında sərt danışı

İlham Əliyev: "Onlar pis öyrəşiblər, amma bizi başqaları ilə müqayisə etməsinlər"; "Sosial layihələrin icrası ilə bağlı işlərin görülməsi vacibdir"

yazısı səh.4-də

AZAL-ın özbaşınalığına prezident də etiraz etdi

yazısı səh.4-də

Şaxsay Əməkdaşlıq Təşkilatına üzvlük Qafqazda ciddi dəyişikliklərə gətirə bilər

yazısı səh.6-də

Mirzə Xəzər naziri və Anar Məmmədovu sərt tənqid etdi

yazısı səh.9-də

Ölkədə bir bank bağlandı, digərinin fəaliyyəti məhdudlaşdırıldı

yazısı səh.10-də

Yanan binada təmir dayandı: işçilər etiraz edir

yazısı səh.12-də

"Bank sektorunu daha ağır sınaqlar gözləyir"

yazısı səh.10-də

13 Azərbaycan və 5 İran vətəndaşı sərhəddə saxlanıldı

yazısı səh.14-də

Qarşıdakı illərdə hansı yarışlara ev yiyəsi olacağıq...

yazısı səh.15-də

Tikinti şirkətləri ölkədə üsyan yetişdirir

yazısı səh.15-də

Ramazan ayının 27-ci günü

İftar 21.27 İmsaq (azan) 4.55 (QMI)
27-ci günün duası: "İlahi, bu gün Qədr gecəsinin fəzilətini mənə nəşib et! Belə bir gündə mənim bütün çətinliklərimi asanlaşdır və mənim üzrlərimi qəbul et! Mənim günahlarımı təmizlə və çirkin əməllərin ağırlığından mənə nicat ver! Ey sələh bəndələmə mehriban olan Allah!"

İftar duası: "Allahım, Sənin rızan üçün oruc tutdum, Sənə inandım, Sənə güvəndim. Sənin ruzinlə iftar açır və Sənə təvəkkül edirəm. Ey bağışlayan Allah, günahlarımı bağışla".
ALLAH ORUCUNUZU QƏBUL ELƏSİN!

Vaşinqtonla Bakı arasında yeni anlaşma

ABS AZƏRBAYCANA BARİŞ TƏKLİF EDİR

Dövlət Departamentinin xüsusi elçisi və əlaqələndiricisi Amos Hoksteyn Bakıya səfəri Ağ Evin "daşları yerinə qoymaq" istəyindən xəbər verir; Qərbin insan haqları və demokratiya məsələsində Azərbaycan hakimiyyətinə söz keçirə bilmədiyi artıq faktır; "Rəy" Monitoring Mərkəzi seçkilərə 3 il qalmış prezidentə etimad məsələsini niyə gündəmə gətirdi?

"Elçibəyi Vaşinqton devirib..." amerikalı politoloqdan şok iddia

Uilyam Enqđala görə, Azərbaycanda seçilmiş prezidentə qarşı çevriliş hazırlamaq Ağ Evin hədəfində olub, MKİ Bakı-Ceyhana əsas maneə sayılan şimal marşrutunu Çeçenistanda necə əngəllədi - 22 il öncəki mürəkkəb olaylara daha bir ekspert baxışı yazısı səh.5-də

Şəmkirin icra başçısı maral biznesinə girişir
yazısı səh.12-də

Fəzail Ağamalı:
"Ola bilsin ki, rəqiblərimiz içərisində YAP namizədləri də olsun"
yazısı səh.6-də

Pənah Hüseyn
dən sensasion açıqlamalar
yazısı səh.3-də

14 iyul 2015

**Yazarımız
Tofiq
Yaqubluya
Azadlıq!**

Parlament seçkilərinə 4 aydan az vaxt qaldı. Doğrudur, ənənəvi olaraq ölkədə seçki mühiti hiss olunmasa da, hakimiyyət artıq seçki hazırlığına başladığını elan edib. Ancaq "qarşı cəbhədə", yəni müxalif düşürgədə hələlik ciddi seçki fəaliyyətləri, ümumiyyətlə, ciddi hərəkatlılıq yoxdur. Əksinə, növbəti dəfə müxalifətin yenilənməsi fikirləri ortaya atılıb.

Xalq Partiyasının sədri, əski millət vəkili Pənah Hüseynlə həm seçkiqabağı vəziyyət, həm də müxalifətin hazırkı durumu, yeni birlik imkanları haqqında söhbət etdik:

- Bir qədər əvvəl Sülhəddin Əkbər müxalifətin yenilənməli olduğu fikrini ortaya atdı. Eksklusiv olmasa da, hazırkı durğunluq dönməyə ciddi reaksiyalara səbəb oldu. Siz nə düşünürsünüz bu barədə, doğrudanmı yenilənmə olmalıdır?

- Sülhəddin bəyin nə demək istədiyi mənə aydındır. Lakin hesab edirəm ki, fikrini ifadə etmək üçün uğurlu olmayan ifadə seçib. Konseptual baxımdan yanaşsaq, Azərbaycana yeni müxalifət yox, yeni iqtidar lazımdır. O halda müxalifət də təbii ki, yeniləşəcək. Mən "yeni iqtidar lazımdır" deyəndə indiki iqtidardakılar küllən getsin və indiki müxalifətdəkilərin küllən hakimiyyətə gəlməsini nəzərdə tutmuram. Birincisi, inqilabi yol, əlbəttə ki, bütün fəsadları ilə ən sadə və ehtimalı variantlardan biridir. İkinci, üçüncü, daha çox modellər və yollar var. Bunlar, keçid dövrünün, eger keçid dövrü olacaqsansa, necə cərəyan edəcəyindən asılıdır. Mən başa düşürəm, "yeni müxalifət lazımdır", deyəndə demək istənilir ki, elə bu iqtidarın əvəzlənməsi üçün yeni müxalifət lazımdır, köhnələr, mövcudları bunu edə bilməyəcək. Formal baxımdan bəlkə də bu mülahizə məntiqi görüna bilər, amma mənə, real prosesləri təsvir etmək üçün yaramır. Biz hakimiyyətdən gədən dövrdən - 1993-cü ildən bu yana "yeni müxalifətdən" danışılır. "Yeni müxalifət" yaradılması üçün nə qədər layihələr cızılıb, vəsait xərclənib, başlar ağrıyıb. Nə qədər adam həvəsə- vəsvəyə düşüb. Ancaq həmin dövrdən aparıcı müxalifət olaraq milli-demokratik qüvvələr 1980-ci illərin sonu 1990-cı illərin əvvəllərində anti-imperialist, antitotalitar inqilabını həyata keçirənlər ya birbaşa onların özləri şəklində, ya da ideyaları, siyasi ideologiyalar şəklində qalmaqda davam edir. Hesab edirəm ki, yaxın bir neçə ildə də Azərbaycanın siyasi taleyi bu qüvvələrlə indiki iqtidar arasında münasibətlərdə həll olunacaq. Ümumiyyətlə isə istərdim bu söz, ibarə, terminoloji oyunu kimi başa düşülməsin, eşyanın təbiəti kimi dəyşməz mahiyyətdə "müxalifətdə olan siyasi partiya" olmur. Məsələn, biz indiki iqtidara müxalif olan siyasi qüvvəyik, siyasi partiya-

Müsahibə

dıcıdır. Əməli və nəzəri olaraq kökündən yanlışdır, uğursuzluqlar qarşısında ruhdan düşməkdir, təslim olmaqdır. Müxalifət birlikləri 3-4 dəfə dalbadal həlledici bir nəticə verməyibsə, həlledici uğura gətirməyibsə, bu o demək deyil ki, həmişə belə olacaq, bu o demək deyil ki, birlik metodologiyası yanlışdır. Ən əsas isə alternativ yoxdur. Ayrılıqda heç vaxt qələbə olmayacaq. Birlik, konsolidasiya, koalisiyalar isə uğur şansını saxla-

"Bəziləri mənimlə söhbətdə açıqca deyirlər ki, xalq qalxmasa, ya hansısa bir xarici qüvvənin təsiri olmasa, onsuz da bir şey çıxmıyacaq. Ona görə də digərlərini müxalifətçiliyə şərik etməyərək oturub gözləmək lazımdır"

- Dediklərinizi reallaşdırmaq üçün konkret hansı addımları təklif edirsiniz?

- Açıqcası, elə vəziyyət yaradıblar ki, mənim kimi kompleksiz adam belə çəkinməyə başlayıb. Durub, məsə-

qoymasınlar? Bu, elə siyasi müxalifətçiliyin meyarlarından biri olardı. Əgər "Azadlıq-2015" Seçki Blokunda əməkdaşlıq edən 8 partiya AXCP və Müsavatla birlikdə belə bir bəyannamə

üçün oliqarxalsız kabinet yarıdılması, müxalifətin ciddi təmsilçiliyi yolu ilə keçid dövrü üçün etimad parlamentinin formalaşdırılması ideyalarının reallaşdırılması üçün çalışacağıq. Və nə-

"Elə bir axmaq vəziyyət yaradıblar ki..."

Pənah Hüseyn: "Konseptual baxımdan yanaşsaq, Azərbaycana yeni müxalifət yox, yeni iqtidar lazımdır"; "Həqiqi müxalifət" oyuncağını bir kənara tullamaq lazımdır"

yıq, siyasətçiyik və prinsipçə, hər bir müxalifət partiyası iqtidar olmağa hədəflənməlidir. Tam məsuliyyətlə deyirəm ki, Azərbaycan siyasi müxalifəti keçmiş SSRİ məkanında ən yetkin siyasi qüvvələrdən biridir və cəmiyyətin potensialı ilə bütünləşərək, ölkəni idarə etməkdə strateji faydalar verə bilər. Bu potensialın ən mühüm resursu gənclikdir, siyasətdə olub olmamasından, iqtidarda olub-olmamasından asılı olmayaraq, idarəçi məmurlar və ziyalı elitamızdır.

- Pənah bəy, bu potensial nədən üzə çıxır? İndi bunun ən uyğun zamanıdır, qarşıdan Milli Məclisə seçkilər gəlir.

- Müxalifətin iqtidar olmaq baxımından son 22 illik uğursuzluq zolağı təəssüf ki, ciddi fəsadlara səbəb olub. Bir sıra müxalifət funksionerləri belə deyir: "Neçə dəfə birləşmişik, ən müxtəlif birlik formalarını sınaqdan çıxarmışıq" lakin həlledici qələbə olmayıb". Seçkilərdə Müsavat, AXCP əziyyət çəkib, 5-3 nəfər; həm də bəziləri heç bu partiyalara aid olmayay-olmaya, deputat mandatı alıb. İqtidar da onlarla birlikdə seçkilərdə iştirak edən 3-5 nəfərin deputat olmasını əsas götürüb antidemokratik seçkilərə demokratik don geydirməyə bəhanə kimi istifadə edib. Məhz birləşdiyimizə görə də yuxarıdakı mənzərə bu və ya başqa variantda təkrar olunub. Birləşsək yenə də olunacaq. Əgər birləşmək həlledici nəticə vermirsə, əksinə, birləşmə sonda iqtidarın işinə yarayırsa mənası nədir? İlk baxışda məntiqi və ağılabatan görünür. Lakin bu məntiqilik və ağılabatanlıq alda-

yır. Siz indi situasiyaya baxın. Milli Şurada birləşmiş qüvvələr iddia və təbliğ edirlər ki, onlardan başqa həqiqi müxalifət yoxdur. Bu, həqiqi müxalifət olmayan qismə Müsavat Partiyasını da əlavə edirlər. Müsavat Partiyası da öz növbəsində Milli Şuradakıların məntiqini qəbul edərək, bu dəfə Müsavatdan və sözdə Milli Şuradakılardan real müxalifət olmadığını deyir. Beləliklə, tarixən siyasi müxalifətin bu iki aparıcı qüvvəsi iqtidar olmaq uğrunda yox, "həqiqi müxalifət olmaq uğrunda" fəaliyyətlə məşğuldurlar. Mən bu iki qüvvənin mövcud avtoritar rejimə qarşı real mübarizənin hələ ki önündə olduqlarını, bu mübarizənin əsas ağırlığını çəkdiqlərini qətiyyətlə inkar etməyərək, lakin iddia edirəm ki, bu yanaşmanın əsasında siyasi funksionerlərin iqtidara gəlməyə inanmaması dayanır. Bəziləri mənimlə söhbətdə açıqca deyirlər ki, xalq qalxmasa, ya hansısa bir xarici qüvvənin təsiri olmasa, onsuz da bir şey çıxmıyacaq. Ona görə də digərlərini müxalifətçiliyə şərik etməyərək oturub gözləmək lazımdır. Bütün təcrübə isə göstərir ki, iqtidara gəlmə şansı olan qüvvələr, mən hesab edirəm ki, müxalif qüvvələrin, hər halda, belə bir şansları var, nəinki öz aralarında, hətta düşünə ki, bugünkü opponentləri ilə, iqtidar içində potensial dairələrlə ittifaq, konsolidasiyaya getməyə zəruri olaraq səy göstərməlidirlər. Bu zaman kimlərsə "müxalifət mandatı" verilməsindən əndişələnmək xırdacılıqdır. "Həqiqi müxalifət" oyuncağını bir kənara tullamaq lazımdır.

"Dialoq gözəl bir məfhumdur, amma təəssüf ki, bizdə abırdan düşüb"

lən, İsa Qəmbərə, Cəmil Həsənlüyə, Əli Kərimliyə, Arif Hacıliya təkliflər verməyə həvəslənirsiniz, dərhal düşünürsən ki, deyəcəklər yəqin Pənahın seçkiqabağı nəşə oyunu var, yəqin bizim bizim adımızdan, imkanlarımızdan yararlanıb Milli Məclisə düşmək istəyir, ya bəlkə kimlərsə sifarişini, vasitəçiliyi oyununu aparır? Yeni belə bir axmaq vəziyyət yaradıblar. Əslində isə, əlbəttə ki, ən azı bu seçkidə iştirak etmək istəyən, hətta istəməyən qüvvələr seçkilərə ay yarım qalmış toplanıb seçkiqabağı vəziyyəti dəyərləndirib, onun monitorinqini aparıb ölkəşənlənmək xırdacılıqdır. "Həqiqi müxalifət" oyuncağını bir kənara tullamaq lazımdır.

mənin altına imza atırsa, AXCP və Müsavat bundan bu gün nə itirəcək? Əgər digərləri ilə bir yerdə olsa, "hakimiyyətin müxalifətə ayıracağı mandat payı onlara çatır", düşüncəsi yoxdursa? Ona görə də biz konkret situasiyada aktual məsələ kimi vahid seçki monitorinq mərkəzi yaradılmasını təklif etmişik. Adını çəkdiyim təşkilatlar iştirak etməsə belə, biz bunu yaratmaqda israrlıyıq. Amma əlbəttə ki, ictimai rəydə AXCP və Müsavatın aparıcı müxalifət qüvvələri imicinin olduğu faktıdır və bu layihədə onların da olması işləri irəli apara bilər. Proses başlasa, daha ciddi nəticələrə də ümid etmək olar. İkinci istiqamət biz konkret seçkilərə hazırlıq və seçkilərdə öz namizədlərimizlə iştirak etməkdə görürük. Üçüncü istiqamət keçid dövrü üçün bizim fikrimizcə, ən məqbul variantlardan biri olaraq iqtidarda siyasi danışıqları, siyasi kompromisləri və siyasi razılaşmaları nəzərdə tuturuq. Siyasi və iqtisadi hakimiyyətlərin bir-birindən ayrılması bunun

hayət, seçkilərin necə olmasından asılı olmayaraq strateji dəyərlər uğrunda fasiləsiz və prinsipli mübarizə aparmaq məsələsi gündəmdə olacaq. Avqustun sonundan etibarən "Azadlıq-2015" bloku müstəqil siyasi aksiyalar, mitinqlər keçirməyi də planlaşdırır. Bu məsələyə də bir aydınlıq gətirilməlidir. Kütləvi aksiyaya deyən kimi, etiraz aksiyası başa düşülür. Azərbaycandakı mövcud vəziyyətdə bu, təbii görünür. Lakin hər bir kütləvi aksiyaya etiraz aksiyası olmaqdan daha çox başqa vətəndaşlarla, seçkilərlə ünsiyyətin bir formasıdır. Biz bu formadan geniş istifadə etmək niyyətində deyilik. Açıqcası, "Azadlıq-2015"-də bu ideya həm də ona görə yarandı ki, müxalifətin son aksiyalarına baxaraq düşündük ki, kütləvi aksiyaya, mitinq budursa, biz də bunu edə bilərik və niyə etməyək? Əlbəttə ki, şəxsən mən çoxminli, həqiqətən kütləvi olacaq birgə mitinqlərin keçirilməsini prioritet hesab edirəm. Əvvəl-axır belə də olacaq. Belə olmalıdır. Seçkilərdən sonra mövcud siyasi partiyaların bir çoxunun birləşməsi baş verəcək, bu istiqamətdə hazırda danışıqlar aparırıq.

- Yuxarıda hakimiyyətlə danışıqlar, kompromis və razılaşmadan danışıqlar. Burda bir müddətdir davam edən dialoq prosesini nəzərdə tutursunuz?

- Dialoq gözəl bir məfhumdur, amma təəssüf ki, bizdə abırdan düşüb. Yenə təəssüf ki, dialoq mühitinin yaradılması üçün atılan addımlar dialoqa keçmədən ilişib qaldı. Ona görə də mən qəsdən dialoq ifadəsindən deyil, danışıqlar ifadəsindən istifadə edirəm. Danışıqlar konkret məsələləri və konkret nəticəni nəzərdə tutur. Sonsuz dialoqa sonsuz vaxt yoxdur. Seçkilərə nəzərən bu, köklü seçki islahatları aparılmasına artıq vaxt qalmadığına görə mövcud seçki qanunvericiliyi çərçivəsində qanunların gərcəkləşməsi ilə bağlı danışıqları və qanunları pozmayan. Azad, ədalətli seçki çərçivəsinin saxlandığı siyasi razılaşmaları nəzərdə tutur. Vəziyyət elədir ki, əslində iqtidardan da elə çox alternativləri yoxdur. Məhz bu vəziyyət, gözlənilən maliyyə-iqtisadi, sosial-siyasi böhran təhlükəsi siyasi razılaşmalara şans yaradır. Bu, hamının marağına uyğundur, iqtidarın da, müxalifətin də. Dövlətin, ölkənin və xalqın mənafeyi də bunu tələb edir.

"Durub, məsələn, İsa Qəmbərə, Cəmil Həsənlüyə, Əli Kərimliyə, Arif Hacıliya təkliflər verməyə həvəslənirsiniz, dərhal düşünürsən ki, deyəcəklər yəqin Pənahın seçkiqabağı nəşə oyunu var, yəqin bizim adımızdan, imkanlarımızdan yararlanıb Milli Məclisə düşmək istəyir, ya bəlkə kimlərsə sifarişini, vasitəçiliyi oyununu aparır?"

Azərbaycanda 1992-93-cü illərdəki AXC hakimiyyətinin devrilməsi ətrafında müəmmalar hələ də qalır. Bir şey yəqindir ki, çevrilişdə xarici faktorlar mühüm rol oynayıb. O xüsusda ənənəvi olaraq, ölkə ictimai-siyasi şüurunda belə bir qənaət daşlaşıb ki, demokratik hökumət müstəsna olaraq Rusiyanın müdaxiləsi ilə siyasi səhnədən uzaqlaşdırılıb.

Lakin belə görünür, fərqli düşüncələr, hətta nə qədər qəribə görünərsə də, çevrilişin memarlarını okeanın o tayında - ABŞ-da axtaranlar var. Nüfuzlu amerikalı politoloq, iqtisadçı, müstəqil jurnalist, yazıçı, bir sıra məşhur kitabların və təhqiqatların müəllifi kimi tanınan Uilyam Enqdal kimi. "Pravda" qəzetinin məlumatına görə, politoloq son məqaləsində bu məsələ ilə bağlı az qala hər şeyi "yərbəyer" edib.

Enqdal yazır: "1990-cı illərin əvvəllərində Dik Çeyninin (ABŞ-in vitse-prezidenti olub -red.) "Hulliburton" şirkəti Azərbaycanın, Qazaxistanın və bütün Xəzər dənizi hövzəsi şelf neftinin potensialını qiymətləndirərək belə qənaətə gəlmişdi ki, bu region bazar qiyməti ilə bir neçə trilyon dollarlıq "yeni Səudiyyə Ərəbistanı" deməkdir. Odur ki, ABŞ və Böyük Britaniya tam qətiyyətli idilər ki, Rusiyanı belə neft sərvətinə buraxmasınlar. Vaşinqtonun ilk hədəfi də bu məqsədlə Azərbaycanın seçilmiş prezidenti Əbülfəz Elçibəyə qarşı çevriliş hazırlamaq oldu. Ki, onun yerinə Amerikaya münasibətdə daha dostcanlı olan, Bakı-Tiflis-Ceyhan "siyasi" neft kəməri ni idarə edən bir prezidenti qoysun".

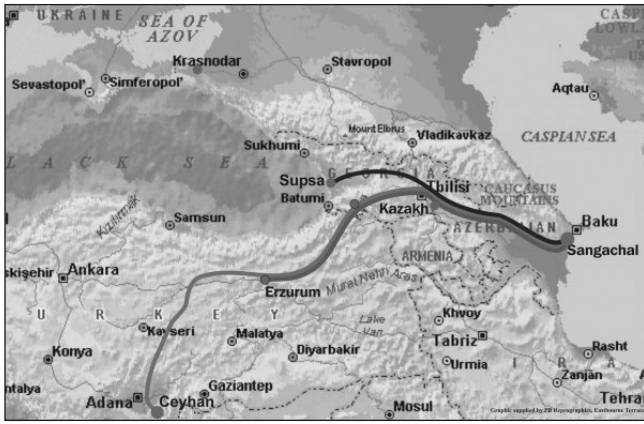
Ekspert ardınca yazır: "O zaman Bakıdan xaricə uzanan yeganə neft kəməri sovet dönəmində tikilmişdi və Çeçenistan ərazisindən, Qroznıdan keçirdi. Həmin kəmərlə Bakı nefti Dağıstan və Çeçenistandan adlaqla Qara dənizdəki Novorossiysk limanına ixrac edilirdi. Məhz bu kəmərlə Britaniya və ABŞ neft nəhənglərinin bahalı alternativ layihəsinə yeganə rəqib və əsas maneə idi. Ona görə də prezident Corc Buş (ata) Mərkəzi Kəşfiyyat İdarəsindəki (MKI) özünün köhnə dostlarına göstəriş vermişdi ki, Rusiya kəməri dağıtsınlar və Qafqazda elə bir kaos yaratsınlar ki, heç bir Qərb və ya Rusiya şirkəti Qroznıdan keçən neft xəttindən istifadəni belə ağına gətirməsin".

Daha sonra müəllif Corc Buşun köhnə həmkarı, MKI Milli Şurası direktorunun kəşfiyyat üzrə sabiq müavini Qrem Fallerin MKI-nin mücahid strategiyasının əsas ideoloqu kimi təqdim edərək bildirir: "Faller MKI-nin 1990-cı illərdəki Qafqaz strategiyasını belə xarakterizə edir: "İslamın inkişafı və islamçılara köməyin idarə edilməsi siyasəti Əfqanıstanda Qırmızı orduya qarşı heyrət ediləcək dərəcədə yaxşı işləmişdi. Eyni doktrinalar Rusiya hakimiyyətinin qalqlarını stabilizasiya etmək üçün də istifadə oluna bilər". MKI bu əməliyyat üçün "qara

"Elçibəyi Vaşinqton devirib..." - amerikalı politoloqdan şok iddia

Uilyam Enqdalın görə, Azərbaycanda seçilmiş prezidentə qarşı çevriliş hazırlamaq Ağ Evin hədəfində olub, MKI Bakı-Ceyhana əsas maneə sayılan şimal marşrutunu Çeçenistanda necə əngəllədi - 22 il öncəki mürəkkəb olaylara daha bir ekspert baxışı

"Azərbaycan Beynəlxalq Neft Konsorsiumunu formalaşdırın iki neft nəhəngi - bp və "Amoco", müvafiq surətdə britaniyalılar və amerikalılar həmin dövlət çevrilişinin mənbəyində durur"

zarafatlar" veteranı, general Riçard Sekordan istifadə edirdi. Sekord 1980-ci illərdə MKI-nin İrana qanunsuz silahlar verməsində baş rol oynadığına və narkotiklərlə əməliyyata görə mühakimə edilmişdi. 1991-ci ildə o, müdafiə nazirinin ikinci köməkçisi qismində Bakıya gəlib və MKI-nin nəzarəti altında "MEQA Oyl" şirkəti ni yaradıb".

Müəllifin sözlərinə görə, Sekorda Azərbaycanda yüzlərlə "əl-Qaida"çı mücahidin gizli şəkildə Əfqanıstandan Azərbaycana keçməsi üçün aviaşirkət təşkil edib: "1993-cü il üçün "MEQA Oyl" 2 min mücahidi işə

götürüb və silahlandırılıb, mücahidlərin bütün Qafqazda terror əməliyyatları keçirməsi üçün Bakını bazaya çevirib. General Sekordun mücahidlərinin gizli əməliyyatı hərbi çevrilişə gətirdi ki, nəticədə Azərbaycanın qanuni seçilmiş prezidenti Əbülfəz Elçibəy devrildi. Onun yerini isə Heydər Əliyev tutdu. O vaxt Londonun "Sunday Times" nəşrinə Türkiyənin belə bir məxfi kəşfiyyat informasiyası sızmış və təsdiqlənmişdi ki, Azərbaycan Beynəlxalq Neft Konsorsiumunu formalaşdırın bu iki neft nəhəngi - bp və "Amoco", müvafiq surətdə britaniyalılar və amerikalılar hə-

min dövlət çevrilişinin mənbəyində durur".

MKI tərəfindən təhrik edilmiş çeçen konfliktinin nəticəsində ölənlərin dəqiq sayı bilinmir. Qeyri-rəsmi rəqəmlər 25-50 min arasında dəyişir. Onların çoxu həlak olan və ya itkin düşmüş mülki şəxslərdir. "Əsgər anaları" Komitəsinin məlumatına görə, Rusiyanın itkiləri 11 minə yaxın olub. Əvəzində anqlo-amerikan neft nəhənglə-

Mandat bölgüsü ili

Xəlid KAZIMLI

Hakim partiya payızda keçiriləcək parlament seçkilərində 125 dairənin 125-dən də namizəd irəli sürəcək. Bu, "aydın səmada çaxan şimşək" qrafasından olan xəbər deyil.

Zatən, böyük partiyaların hamısı həmişə mütləq bütün dairələrdən namizəd irəli sürürlər, sürməyə çalışırlar.

Əsas məsələ irəli sürülən namizədlərin hamısının seçkidə qələbə qazanmasıdır, bu da praktik olaraq mümkün deyil.

Əslində YAP qəsdə, mərcə dursa, bunu həyata keçirə bilər, 125 dairənin 125-dən də YAP vəsiqəsi daşıyan namizəd seçdirər.

Bu, nəzəri olaraq da mümkündür, faktiki olaraq da. Çünki hakim partiyanın bu niyyətinin qarşısını ala biləcək mexanizm yoxdur. Ölkədəki seçki mühiti, seçib-seçilmək kriteriyaları elədir ki, hər şey YAP-in arzusundan, insafından asılıdır.

Ancaq YAP belə bir maksimalistlik edərək özünü dilə-dişə salmaz, salmaq istəməz. Ona görə yox ki, hakim partiya insafıdır və demokratik prinsiplərə biganə deyil.

Sadəcə ona görə ki, bu sayaq maksimalistlik YAP-a heç bir fayda gətirmir, əksinə, ziyan gətirə bilər, ölkənin reputasiyasına zərbə vurur, hakimiyyətin tipologiyasına daha bariz aydınlıq gətirir.

Əlbəttə, yekcins, yekrəng parlamenti idarə etmək asandır, təhlükəsizdir, ancaq parlamentdəki mandatların 125-nin də eyni partiyanın üzvü olan şəxslərə çatmaması hələ yekcinsliyə xələl gətirmir.

Ola bilər ki, Milli Məclisin payızda seçiləcək yeni heyətində 100 deputat YAP üzvü olsun, 25-i bitərəf, eləcə də müxalifətçi olsun. Bu da özlüyündə yekcins heyət deməkdir və bunun parlamentin idarə olunmasına isti-soyuğu yoxdur.

Bu halda YAP yenə həlledici səs üstünlüyünə malik olacaq, istədiyi qanun layihəsini keçirəcək, istəmədiyi təşəbbüsləri, səsləri boğacaq.

Belə olandan sonra parlamentdəki 125 yerin 125-ni də götürərək başqalarını - daima iqtidara dəstək verən bitərəf ziyalıları, YAP-ın süni peyki olan xırda partiyaların sədrlerini incitməyə, onları açıq və ya gizli şəkildə hakimiyyətə asi etməyə nə ehtiyac var?

Ancaq YAP bu dəfə də 5 il öncəki siyasi kursu tutaraq, müxalifətsiz parlament formalaşdırma bilər.

2010-cu ilin bu vədələri heç kəs gözləməirdi ki, parlament müxalifətsiz olacaq. Müxalifət düşərgəsi ən azı 10-15 mandata ümid edirdi. Beynəlxalq siyasi təşkilatlar da müxalifətin qazanacağı mandatların sayı barədə nikbin fikirdə idilər.

Siyasi hakimiyyət isə hesab etdi ki, bu ölkədə parlament siyasi müxalifət olmadan da formalaşsa bilər, belə olması lazımdır. Elə də oldu.

Dövlət rəhbərliyi builki seçkilərdən də elə bir nəticə almaq istəsə, alacaq. Çünki buna qarşı çıxacaq qüvvələrin müqavimət əmsali çox aşağıdır.

Tarixi təcrübə göstərir ki, Azərbaycan kimi diktaturadan demokratiyaya uzun bir keçidə adlayan ölkələrdə əlində ciddi etiraz rıçaqları olmayan siyasi qüvvələr seçkilərdə yətləri səs qazansalar da, sonda həmin mandatı əldən verirlər. Onların haqqını xoşluqla özlərinə verən olmur, mandatlarını zorla qamarlayıb alırlar.

Bəlkə də bu üzdendir ki, bu il ölkədə heç bir seçki ab-havası hiss olunmur. Seçkilərə çox az vaxt qalsa da, nə seçki eforiyası var, nə də seçki kampaniyasının ilkin işartısı. Heç ənənəvi söz-söhbətlər, müvafiq mübahisələr, blok yaratmaq təşəbbüsləri də ötən illərdəkinin yarısı qədər deyil.

1992-ci ildən bəri ilk seçkidir ki, ictimai-siyasi fəallıq, siyasi qüvvələr arasındakı intriqa, çəkişmə sıfır dərəcəsindədir.

Bəlkə belə yaxşıdır? Hakim partiya illərdir bunu istəmir-dimi?

Artıq mandatları əmin-arxayın şəkildə, ekstessiz bölüşdürmək olar. Hətta hakimiyyətdaxili qüvvələrin ötən seçkilərdə olduğu kimi, "öz adamını seçdirmək", "daha çox mandata sahib olmaq" çılğınlığından da əsər-əlamət yoxdur.

Söz yox, noyabra doğru vəziyyət bir qədər dəyişəcək, buz tərpənəcək, ancaq müxalifət cinahında yeni və güclü qüvvələr yer almayınca, bu ölkədə əsl seçki intriqa, yarışması müşahidə olunmayacaq.

Mən onu tanıyıram. Bir az gec oldu, fəqət tanımağımın gec tərəfindən də maraqlı olan bəylə baş tutan görüşümüzdür. Bu haqda, yenə də gecikmiş bir yazım olacaqdı (təxminən bir ay sonranı nəzərdə tuturam), adamın görkəmi gəlib durdu gözümün önündə. Ən çox da əlləri. İri, güclü, sağlam əlləri var. Öz-özümə düşündüm ki, bu adam yumruğunu sıxıb havada oynatsa, desə ki, arxamca gəl - görəsən, nə edərdəm? Arxasınca gedəcəyim şübhəsizdir. Nələr edə biləcəyimi isə əməllicə düşünməyə vaxtım olmadı, düzü. Dəmir kimi səsi səpələndiyim fikirlərin içindən özümü yığıb-yığışdırmağa məcbur elədi.

Gənc şair Elçin ASLANGİL

- Buyurun, xoş gəlmisiniz.

Tez otağın ölçüsünə göz gəzdirdim. Adətən böyük və əşya az olan otaqlarda istənilən səs olduğundan əzəmətli eşidilir. Deməli, belə. Otaq böyük deyil, kifayət qədər gərəklili əşyalar da var. Adam özü böyükdür, adam özü doludur. İnanın, özüm öz səsimi eşitmək istədim. İstədim ki, geri qayıdıb səsimi yoxlayam. (İxtisasca aktyoram. İxtisasımın bədii qiraət qolunu çox sevirem. Şeir səsləndirməyim və nitq söyləməyim pis deyil) Şükür aktyorluq istedadıma. Bir az qeyd etdiyim istedadıma arxalanıb, yenə özümü birtəhər yığıb-yığışdırdım... Bundan sonrası yaxşı yadımdadır. Bu da yadımdadır ki, bəy-dən yad sözünü eşitmədim, hamı bizə doğmadır, biz hamını sevirik. Günahkarı da, günahsız da. Bəyi dinləyib mən də bir az danışdım.

Günahkar demişkən... Bəy, mənim günahım seçki qutusuna iyirmi səsi birdəfəyə dürtən adamın günahından az deyil. Mənim günahım "bu ölkə düzəlməyəcək"

deyən adamların günahından az deyil. Bilirsiniz günahım nədi? - Mən vətənim sevdiyim qədər kimisə sevmə bilmirəm. Sevgi dedim yadıma düşdü. Bəy, lap "qədimlərdə" sevdiyim bir qız var idi. Bir dəfə ona nəzmlə belə bir sevgi məktubu yazmışdım.

Qaçqın qız, Məni Şuşaya görüşə çağırma...

Azadlıq meydanında görüşürük,

Lap ucadan qışqırıb deyək -

Səni sevirem, səni sevirəm, səni sevirəm

Xocalısı zorlanmış, Şuşası əsir, Vətən, vətən, vətən!!!

Bunların heç birini bəyə demədim, öz-özümə dedim. İqbal bəysə deyirdi:

"Qış olmasa yazın gəlişini həsrətlə gözləyib o gözəlliyi yaşamağa can atırıqmı? Yazdan sonra torpağa, insanın ruhuna istilik gətirən yayı sevincle qarşılayanqmı? İsti yayı bərəketli payıza dəyişməmək əməyimizin bəhrəsini necə duya bilər? Hər yeni dəbi həvəslə axtaran gənclik

gündə bir sitildə geyinməyi seçsə, bu dəyişiklik deyilməmi? Dəyişmək lazımdır..."

Bəy, mən çox şeyin dəyişməsinə istəyirəm. Bizim atalarımız mermi olub bəy, 90-cı illərin uşağıyam. Burnumdakı barıt qoxusundan xatırlayırdım atamı. Cibində gəzdirdiyi mermilərin bir-birinə dəyib saqqıldaması, anamın yuxusuz gecələrində bir-birinə dəyən dişlərinin səsinə xatırladırdı. Mən uzanıb gedən "o masadan bu masaya hoppanan Qarabağ problemi"nin (Rəhmətlik babamın sözüdü. Kişi yaxşı ki, 13 il bundan qabaq dünyasını dəyişib...) həll olunmasını istəyirəm və sizin bunun üçün nələr edəcəyinizi bilirəm. Mən çox şeyin dəyişməsinə istəyirəm bəy. İstəyirəm qaşığı düyünlü məmurların qaşının düyünü açılsın. Vətəndaşla məmur arasında uçurum olmasın. İstəyirəm çayxanalara üz tutan gənclərimiz elmi-tədqiqat institutlarına üz tutsun. İstəyirəm Bakının çıl-çıraqlı küçələrində dilənən, "25-ci

kadr" adlandırdığım uşaqlar elmi, təhsilli cəmiyyətin ayrılmaz bir parçası olsunlar. Doğru deyirsiniz, bəy, dəyişmək lazımdır. Ölkə əhalisinin bir çox hissəsini caynağına alıb uçurumdan atan yüksək faizli kreditləri yüksək məvaciblərə dəyişmək lazımdır. (Kapital Bank da

Biz dəyişəcəyik...

Partiyanın gənc fəalları toplandı

Ümid Partiyasının mərkəzi qərargahında partiyanın gənc fəalları növbəti toplantısını keçirib. Toplantıda partiya gənclərinin parlament seçkilərinə hazırlıqının vəziyyəti, parlament seçkilərində müşahidəçi olacaq gənclərin hazırlanması, onlara müşahidəçiliklə bağlı təlimlərin keçirilməsi, habelə "Öz dilində danış" layihəsinin icra vəziyyəti və görüləcək işlər müzakirə olunub.

Tədbirdə gənclər müzakirə olunan mövzularla bağlı yeni fikir və təkliflərlə çıxış ediblər.

Qeyd edək ki, Ümid Partiyasının mərkəzi qərargahında hər həftənin şənbə günü gənc fəallar müxtəlif tədbirlər həyata keçirirlər. Gənclər fərqli mövzularda təlimlər təşkil edir, müzakirələr aparır, görülən işlərin hesabatı dinlənilir, cari fəaliyyət planlaşdırılır. Həmçinin həmin gün Ümid Partiyasının sədri, millət vəkili İqbal Ağazadə fəal gənclərlə görüşür, onları maraqlandıran sualları cavablandırır və müxtəlif mövzularda müzakirələr aparır.

insanın nə dərəcədə siyasi savadlara sahib olduğunu da olduğundan xəbərdarsız. Siz pillə çəkməklə məşğul olun, biz gənclər pillə olarıq!

Sizin düşüncənizdə olan siyasi qatır çoxdan ötür keçdi, "siyasətçilər"...

Kimdən soruşsan, polisi söyüb meydana bayaq sallamaqla özünü siyasətçi zənn edir. Siyasət dediyimiz polis söymək yox, düşmənlə üz-üzə dayanıb "dil tapmaqdır", aksiyada bayrağını xatırlamaq yox, hər gördükdə qürur duymaqdır. Siyasət nə yuxa davası deyil, nə də sarı gəlin. Keçən günlərin birində bu söhbət biz ümidçilər arasında gedirdi. Çox xoş fikirlər səsləndi şanıma.

Günel NAZİM
Ümid Partiyasının üzvü

Siyasəti sevmək hər bir insana məxsus ola bilər, amma siyasətçi olmaq əslə. İşini doğru bilmək, o iş üçün can vermək və ən əsası da nəyisə itirməkdə əsl siyasət. İtir-

Küçə adamlarla doludur...

Adamın "dili" isə siyasətlə

mək-ömürdən alınan illər, tələyinə salınan ləkələr, şəx-

elə belə qalsaydın dediyim insanlar da az deyil.

zaraq bir insan haqqında eyni fikri dəfələrlə demək o

Bu səhifə Ümid Partiyası tərəfindən təqdim edilmişdir

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin ABŞ-ın Müstəqillik Günü münasibətilə prezident Barak Obamaya göndərdiyi məktubla bağlı maraqlı açıqlama verib. Ekspert məktubda Azərbaycanın ABŞ-la münasibətlərə böyük əhəmiyyət verdiyi, iki ölkə arasındakı əlaqələrin hərtərəfli və dinamik inkişaf yolu keçərək bir çox sahələrdə strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəldiyi barədə fikirləri xatırladı.

Qeyd edək ki, prezident İlham Əliyev məktubda Azərbaycanla ABŞ arasında əməkdaşlığın konkret sahələrini vurğulayıb, enerji təhlükəsizliyi, beynəlxalq terrorizmlə mübarizə, sülhəratma missiyasında birgə iştirak və Azərbaycanın Avropanın bir sıra ölkəsinin enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə verdiyi töhfəni xüsusi qeyd edib. E.Şahinoğlu bildirib ki, bunların hər biri ABŞ üçün vacib istiqamətlərdir. "İlham Əliyev bununla bildirir ki, Azərbaycan ABŞ-ın maraq kəsb etdiyi bütün sahələrdə Vaşinqtonla əməkdaşlığı davam etdirməyə hazırdır"-deyə, ekspert vurğulayıb.

"Atlas" rəhbərinin sözlərinə görə, İ.Əliyevin Obamaya yazdığı məktubda Dağlıq Qarabağla bağlı da Vaşinqtona mühüm mesaj var: "Məktubda bununla bağlı belə bir cümlə var: "Biz ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədri kimi ABŞ-ın və cənab prezident, şəxsən Sizin Ermənistan-Azərbaycan-Dağlıq Qarabağ münasibətlərinin həlli, işğal edilmiş ərazilərimizin azad edilməsi, qaçqın və məcburi köçkün vəziyyətinə düşmüş bir milyonda çox həmvətənimizin doğma yerlərinə qaytarılması üzrə söylərinizin tezliklə nəticə verəcəyinə ümid edirik". Bu cümlə o deməkdir ki, İlham Əliyev Barak Obamanın Dağlıq Qarabağ münasibətlərinin həllinə yö-

nəlik siyasətindən razı deyil".

E.Şahinoğlu xatırladı ki, məktubda insan haqları və demokratiya mövzularında ABŞ-la əməkdaşlığa dair cümlə yoxdur: "Bu isə o deməkdir ki, İlham Əliyev insan haqları və demokratiya mövzularında Vaşinqtonun Azərbaycanın daxili işlərinə qarışmasını istəmir. Vaşinqton isə bu mövzuları arxa plana atmaq istəmir və bu faktor rəsmi Bakını narahat edir. Bunun nəticəsidir ki, İlham Əliyevin Barak Obamaya yazdığı dost məktuba baxmayaraq, ABŞ-ın Bakıdakı səfirliyinin müstəqillik günü ilə bağlı tədbirində Azərbaycan hakimiyyəti ən aşağı səviyyədə təmsil olundu. Əvvəlki illərdə bu tədbirə nazirlər qatılardılar. Məsələn, keçən il ABŞ-ın Müstəqillik Günü rəsmilərdən maliyyə naziri Samir Şerifov qatılmış, nitq söyləmişdi. O, həmçinin Azərbaycan-ABŞ hökumətlərarası komissiyanın həmsədridir. Bu dəfə isə tədbirə gənclər və idman nazirinin müavinini göndərdilər. Bu, rəsmi Bakının Vaşinqtona mesajıdır ki, Azərbaycan hakimiyyəti ABŞ-ın regional siyasətindən narazıdır. Vaşinqtonda Azərbaycanla bağlı keçirilən dinləmələr, keçmiş diplomatların və konqresmenlərin tənqidi fikirləri rəsmi Bakını qıcıqlandırır. Dövlət Departamentinin insan haqları ilə bağlı ya-

Vaşinqton Bakı ilə münasibətləri qaydaya sala bilər, amma...

Ekspert: "Bu, rəsmi Bakının Vaşinqtona mesajıdır ki, Azərbaycan hakimiyyəti ABŞ-ın regional siyasətindən narazıdır"

Elxan Şahinoğlu

yımladığı illik hesabatlarda Azərbaycanla bağlı hissəsi həmişəki kimi tənqiddir. Ümumiyyətlə, Dövlət Departamentinin insan haqları ilə bağlı illik hesabatları Vaşinqtonun xarici siyasətinə əlavə problemlər yaradır. Çünki başqa heç bir ölkə digər ölkələrin vəziyyəti ilə bağlı rəsmi hesabat yaymır. Həmin hesabatlardakı tənqidi qeydlər ABŞ-ın bir çox ölkə ilə münasibətlərinə mənfi təsir edir. Bu cür praktika Fransa, Almaniya, Böyük Britaniya və digər demokratik ölkələrdə yoxdur. Bu ölkələrdə bu cür hesabatlar daxili istifadə

üçün hazırlanır. Məqsəd digər ölkələrlə münasibətləri gərginləşdirməkdir".

Politoloq hesab edir ki, rəsmi Bakı ilə Vaşinqton arasında münasibətlərin istiləşməsinə ehtiyac var: "Azərbaycana qarşı 907-ci düzəlişin ləğvindən tutmuş Dağlıq Qarabağ münasibətlərinin həllində Vaşinqtonun fəallaşmasına qədər atılan addımlar münasibətlərə impuls verə bilər. Məsələn, Dağlıq Qarabağla bağlı növbəti müzakirə məhz ABŞ ərazisində keçiriləcək. ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrliyi keçən həftə Dövlət Departamenti, Müdafiə Nazir-

liyi və Milli Təhlükəsizlik Şurasında görüşlər keçirilib. Bu görüşlərdə münaqişənin həlli yolları müzakirə olunub. İkinci dəfə isə Azərbaycan və Ermənistan prezidentləri BMT sessiyası çərçivəsində sentyabrda Nyu-Yorkda görüşəcəklər. Əlbəttə, bu görüşlərdə ciddi nəticənin əldə olunaçağı problematiktir. Ancaq görüşlərin Rusiya ərazisindən təcridən ABŞ ərazisinə köçürülməsi Vaşinqtonun danışıqlar prosesindəki rolunun artmasına xidmət edir. Vaşinqton verdiyi mesajlarla da Bakı ilə münasibətləri istiləşdirə bilər. Məsələn, Rusiya Ermənistanla silah almaq üçün 200 milyon dollarlıq kredit verib, bu ölkədə "İskəndər" raketlərini yerləşdirəcək. Vaşinqton bu faktlara münasibət bildirsə, narahatlığını ortaya qoysa, bu, Azərbaycanın siyasətində dairələrində və cəmiyyətində müsbət qarşılanaçaq. Və ya amerikalı həmsədr Ceyms Uorlik və digər amerikalı diplomatlar Dağlıq Qarabağda saxlanılan 2 azərbaycanlı girovun azad olunması vacibliyini bildiriblər. ABŞ Rusiyada həbsdə

saxlanılan ukraynalı döyüşçü Nadejda Savşenkonun azadlığa buraxılması mövzusunda daima gündəmdə saxlayır. Vaşinqtonun 2 azərbaycanlı girovla bağlı da İrevana təzyiqləri artırması imkanı var. ABŞ-ın Azərbaycanda sığırışacağı səbəb olacaq hansısa iqtisadi layihənin reallaşmasına ehtiyac var. 1990-cı illərdə neft kontraktı imzalandıqda ABŞ-ın "AMOCO" şirkəti Azərbaycanda böyük paya sahib idi. "AMOCO"-nun mövqeyi ABŞ-ın mövqeyi kimi qiymətləndirilirdi. Bu səbəbdən rəsmi Bakı o illərdə ABŞ-la çox sıx əlaqələr qurmuşdu. "AMOCO" siyasi lobbiciliklə də məşğul olurdu. Məhz "AMOCO" şirkətinin vasitəçiliyi ilə məşhur amerikalı politoloq və keçmiş müşavir Zbiqnev Bjezinski Bakıya səfərə gəlmişdi. Vaşinqton indi də TAP layihəsinə siyasi dəstəyini artırmaqla, bu, Azərbaycanın siyasi dairələrində və ictimaiyyətində müsbət qarşılanaçaq, həmçinin iki ölkə arasında münasibətlərin istiləşməsi üçün yeni istiqamət olacaqdır".

□ Cavid TURAN

"Anar Məmmədov 5 milyon dolları nəyə xərcləyib?"

Mirzə Xəzər naziri və nazir oğlunu sərt tənqid etdi

AzadlıqRadiosunun sabiq büro rəhbəri, publisist Mirzə Xəzər facebook profilində nəqliyyat nazirinin oğlu Anar Məmmədovu və xarici işlər naziri Elmar Məmmədovu sərt tənqid edib.

O, Anar Məmmədovla bağlı yazır: "Ziya Məmmədovun oğlu Anar "Azərbaycan-Amerika Alyansı" vasitəsilə dövlətin milyonları əcnəbilərə bahalı ziyafətlərə xərcləyir, ancaq səs-küydən başqa bir işə yaramır... "Yeni Müsavat" qəzeti yazır ki, Anar Məmmədovun təşəbbüsü ilə Vaşinqtonda bir sıra konqresmenlər və senatorlar da daxil, 500 amerikalı üçün havayı yeyib-içmək məclisi təşkil olunmuşdu. Neçəyə başa gəlib və kim ödəyib? Qəzet yazır ki, belə bahalı ziyafətləri təşkil etmək üçün "Fabiani & Company" lobbii şirkətinə təkcə son illərdə üst-üstə 5 milyon dollar pul ödənilib. Deyilənlərə görə, qeyri-rəsmi məbləğ daha çoxdur"...

M.Xəzər qeyd edir ki, bu 5 milyon dollar və müftə ziyafətlər hakimiyyətə hər hansı fayda verməyib: "Nə fayda? Əksinə, zərər verdi. ABŞ Konqresininin 16 senatoru bugünlərdə İlham Əliyevə sərt məktub yazaraq Azərbaycanda vətəndaş cəmiyyətinin qurulmasında və mətbuat azadlığının təmin edilməsində ciddi məhdudiyyətlərin olmasından narahat olduqlarını qeyd ediblər. Anar Məmmədovun bahalı şərablarının heç köməyi olmadı. Senatorlar həbsdə olan siyasi məhbusların dərhal azad olunmasını Azərbaycan prezidentindən tələb ediblər.

Bu məktub senator Richard Durbinin təşəbbüsü ilə

Mirzə Xəzər

hazırlanıb və aşağıdakı senatorlar tərəfindən imzalanıb: Barbara Boxer, Benjamin Cardin, Dianne Feinstein, Ron Johnson, Mark Kirk, Patrick Leahy, Markey, John McCain, Robert Menendez, Chris Murphy, Gary Peters, Jack Reed, Marco Rubio, Jean Shaheen və Sheldon White-

house. Qərribə olan odur ki, bu şəxslər Anar Məmmədovun Vaşinqtonda 500 nəfər üçün təşkil etdiyi ziyafətdə iştirak ediblər..."

"Gör səni kimlər idarə edir, Azərbaycan!"

E.Məmmədovun fəaliyyətinə dair isə M.Xəzər yazıb: "ABŞ Senatının Maliyyə Komit-

Anar Məmmədov

Elmar Məmmədov

təsi Dağlıq Qarabağda maliyyə yardımı göstərilməsinə dair qərar qəbul etdi. Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədov bəyan etdi ki, yalandır, ermənilər yalan danışmışdır. Niyə, yoldaş nazir? Naziri oxuyaq: "Orada yardım "victims to Nagorno Karabagh conflict" adı ilə ayrılıb. Yəni kim münasibətlərin qurbanı olubsa, hamısına yardım olunacaq. Yəni yardım azərbaycanlılara da verəcək. Ona görə də uydurma xəbərə inanmayın".

M.Xəzər daha sonra yazır: "İngilis dilində səliss danışan Məmmədov səhv edir. Əvvəla, "victims to Nagorno Karabagh conflict" yox, "victims of the Nagorno Karabagh conflict". Məsələnin mahiyyətinə gəldikdə, xahiş edirik Elmar Məmmədovun uydurmasına inanmayın. Yeni yardımın yalnız ermənilərə verilməsi başdan-ayağa həqiqətdir. ABŞ-ın Azərbaycandakı səfirliyi məsələ

ləyə aydınlıq gətirmişdir. Səfirliyin bəyanatında oxuyuruq: "ABŞ özünü "Dağlıq Qarabağ Respublikası" adlandırmaq qurumu tanımır. Senatın qərarına gəlincə isə qeyd etmək istərdik ki, ABŞ Qarabağda yaşayan insanlara 1998-ci ildən başlayaraq humanitar yardımlar ayırır, lakin bura tanınmamış separatçı rejimə yardım daxil deyil". Gördünüz, Elmar yoldaş, Dağlıq Qarabağda yaşayan insanlara. Dağlıq Qarabağda isə məlumdur ki, ermənilərdən başqa heç kim yaşamır. Ana dilini bilməyən nazirə məsləhət veririk ki, gələn dəfə ağzından çıxanı qulağı eşitsin, insanları axmaq yerinə qoymasın. Yoxsa biabır olur. 22 ildir Vaşinqtonda milyonlarla dollar xərclənib, amma heç bir cüzi müvəffəqiyyət belə əldə edilməyib. Bu uğursuzluğu ört-basdır etmək üçün yalana el atırlar. Gör səni kimlər idarə edir, Azərbaycan!"

□ Hazırladı: T.ƏHMƏDLİ

Ölkədə bir bank bağlandı, digərinin fəaliyyəti məhdudlaşdırıldı

Ekspertlər prosesin davamlı olacağını bildirir, daha bir neçə bank bağlanacaq...

Mərkəzi Bank iki bankın bağlanması barədə qərar verib. Qərarda bildirilir ki, Mərkəzi Bank əhəlinin əmanətlərinin və digər kreditorların vəsaitlərinin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, bank sektorunun sabitliyinin və ona etimadın qorunması məqsədilə problemlə, adekvat kapitallaşmamış, prudensial fəaliyyət göstərməyən bankların fəaliyyətinin məhdudlaşdırılması və sistemdən kənarlaşdırılması üzrə davamlı olaraq tədbirlər görür:

"Bu istiqamətdə növbəti addım olaraq qeyd olunan prinsipləri rəhbər tutaraq Mərkəzi Bank İdarə Heyətinin 10.07.2015-ci il tarixli iclasında "EvroBank" ASC-nin bank lisenziyasının ləğv edilməsi, "Azərbaycan Kredit Bankı" ASC-yə isə müvəqqəti inzibatçının təyin edilməsi barədə qərar qəbul edilib. "EvroBank" ASC Mərkəzi Bankın minimum məcmu kapitalının artırılması üzrə tələblərə əməl etmir. Banka kapitallaşma və fəaliyyətində mövcud olan digər çatışmazlıqların aradan qaldırılması ilə bağlı göstərişlər verilməsinə baxmayaraq, bu müddət ərzində onlar icra edilməyib. Fəaliyyəti prudensial tələblərə cavab vermədiyinə görə banka təshih və təsir tədbirləri tətbiq edilərək lisenziyası məhdudlaşdırılmış, əmanətlərin qəbul edilməsi və hesabların aparılması, kreditləşmə fəaliyyəti qadağan edilmişdir. Bank sektorda və maliyyə vasitəçiliyində hər hansı əhəmiyyətli bir paya malik deyil. Hazırda bankda əhəlinin əmanətləri də yoxdur. "Azərbaycan Kredit Bankı" ASC-nin fəaliyyətində ciddi nöqsan və çatışmazlıqlar mövcuddur, bank qeyri-prudensial idarə olunur və Mərkəzi Bankın məcburi göstərişlərini icra etmir. Bankın kapitalı Mərkəzi Bankın minimum kapital tələblərindən aşağıdır. "Azərbaycan Kredit Bankı" ASC-nin də fəaliyyəti məhdudlaşdırılıb. Bankda əhəlinin əmanətlərinin həcmi kiçikdir və onların tam icrası üçün bankda yetərli likvid vəsaitlər mövcuddur. MB bu tədbirləri bank sektorunda risklərin azaldılmasına, etimadın qorunmasına və bu yolla maliyyə vasitəçiliyinin genişləndirilməsinə və dəyərinin azalmasına yönəldib".

İqtisadçılar isə prosesin davamlı olacağı qənaətdədirlər. İqtisadçı ekspert Samir Əliyevin sözlərinə görə, ölkədə daha bir neçə bank bağlanacaq. O qeyd edib ki, Mərkəzi Bankın "EvroBank" ASC-nin bank lisenziyasının ləğv edilməsi, "Azərbaycan Kredit Bankı" ASC-yə isə müvəqqəti inzibatçının təyin edilməsi barədə qərarı gözlənilən idi: "O baxımdan ki, məcmu kapitalın 50 milyon manata qaldırılması ilə bağlı normativinə əməl edə bilməyiblər. Əslində yanvar ayından adçıqılan bankların fəaliyyəti dayandırılmalı idi. Ancaq ötən ilin sonlarından başlayaraq bank sektorunda gərginliyin artması Mərkəzi Bankı qərar verməkdən çəkindirdi. Hesabatlarda da 5 bankın ləğvetmə prosesində olduğu görünürdü və onların 4-nün məcmu kapitalı 50 milyon manatdan az idi".

Ekspertin sözlərinə görə, barəsində "ölüm" hökmü çıxarılan banklar haqqında onu demək olar ki, onlar kiçik banklardır: "Bazar payları heç 1 faiz deyil. "Evrobank" ASC Əmanətlərin Siqortalanması Fondunun da üzvü deyildi. Filialı da yoxdur. Düşünürəm ki, "Azərbaycan Kredit Bankı" ASC-nin də gələcək taleyi "Evrobank" kimi olacaq və lisenziyası əlindən alınacaq və ya ən yaxşı halda başqa banka birləşdiriləcək. Hamını bir sual düşündürür. Digər bankların da bağlanmaq təhlükəsi var, proses bununla bitməyəcək. Əlavə olaraq bir neçə bank da bağlanacaq".

Ekspert Vüqar Bayramov isə qeyd edib ki, sözügedən qərar bank sektoruna ciddi təsir göstərməyəcək: "EvroBank" fəaliyyətsiz bank idi və ötən cümə günü onun lisenziyasının geri alınması ilə bağlı qərar sadəcə formal xarakter daşıyırdı. Sözügedən bank artıq xeyli müddətdir ki, ən adi bank funksiyalarını belə yerinə yetirmirdi. O baxımdan, bu bank həmçinin simvolik olaraq "müşərisiz bank" kimi tanınırdı. Bütövlükdə sözügedən qərar bank sektoruna ciddi təsir göstərməyəcək. Söhbət marjinal təsirləri olan banklarla bağlı qəbul edilən qərardan gedir. Bununla yanaşı, ötən ilin payızında proqnozlaşdırıldığı kimi, bütövlükdə 5 bank ilə bağlı oxşar qərarların qəbulu gözlənilir. Deməli, bu ilin 2-ci yarısı və gələn ilin əvvəllərində daha 3 bankın fəaliyyətinin məhdudlaşdırılması ilə bağlı qərar qəbul ediləcəyi istisna deyil. Bank sektorundakı mövcud vəziyyəti nəzərə alaraq Mərkəzi Bankın bankların konsolidasiyasına çalışması və zəif bankların birləşdirilməsi prosesini stimullaşdırması daha məqsədəuyğun olardı".

□ RÖYA

Mərkəzi Bankın uçot dərəcəsinə 3,5 faizdən 3 faizə endirilməsi ekspertlər tərəfindən fərqli qiymətləndirilir. Onların fikrincə, hazırda Mərkəzi Bank tərəfindən kredit təşkilatlarının kreditləşdirilməsinə dair heç bir normativ hüquqi akt yoxdur. Bu özbaşmaliq aradan qaldırılmayınca, uçot dərəcəsinin aşağı salınmasının əhəmiyyəti olmayacaq.

Ekspert Samir Əliyevin sözlərinə görə, buna əsas kimi qeyri-neft sektorunda iqtisadi artıma maliyyə dəstəyini gücləndirmək, kredit faizlərini azaltmaq, kiçik və orta biznesin maliyyələşməsinə yaxşılaşdırmaq göstərilir: "Həmişə olduğu kimi, bu dəfə də Mərkəzi Bankın qərarının kredit bazarına təsiri proqnozları gündəmi zəbt edib. Mətbuatda artıq qərarın kredit faizlərini azaldacağı kimi məlumatlar yer alıb. Bildirirəm ki, uçot dərəcələrinin dəyişməsi dövrü olaraq baş verir. Uçot dərəcəsi sonuncu dəfə 2010-cu ilin oktyabrında indiki səviyyədə olub. 2011-ci ilin mayına kimi tədricən 5,25 faizə qədər qaldırılıb, sonra yenidən üzüaşağı gedib".

Onun sözlərinə görə, uçot dərəcələrinin aşağı salınmasının kredit faizlərini azaldacağı barədə ehtimallar var: "Müsbət cavab vermək mümkün deyil. Uçot dərəcələri dəfələrlə aşağı salınıb, ancaq kredit bazarına təsiri olmayıb. Məsələn, 2008-2009-cu illərdə uçot dərəcəsi 15 faizdən 2 faizə endirilsə də, kredit faizlərində azalma baş verməyib. Halbuki ABŞ, Avropa və Yaponiyada uçot dərəcəsinin 0,25 faiz dəyişməsi kifayətdir ki, bazarda canlanma yaradasan. Azərbaycanda oxşar təsirlər baş vermir. Ona görə də Mərkəzi Bankın qərarı bu dəfə də kredit faizlərini ucuzlaşdırmayacaq. Mərkəzi Bank son illər mərkəzləşdirilmiş kreditlərin həcmi artırır. 2015-ci ilin 5 ayında belə kreditlər 3,2 milyarddan 4,2 milyard manata yüksəlib. Bu müddətdə ümumi kredit qoyuluşunda mərkəzləşdirilmiş kreditlərin payı 17 faizdən 21 faizə çatıb. Bazara təsir etmək üçün kifayət qədər yüksək paydır. Ancaq təsir yox dərəcəsinədir. Çünki heç də bütün banklar bu kreditlərdən yararlanı bilmir".

S.Əliyev qeyd edib ki, ola bilsin ki, bazarda kreditlərin ucuzlaşması müşahidə edilsin: "Ancaq səbəb heç də uçot dərəcəsinin azaldılması olmayacaq. Artıq 2 səbəb mövcuddur: tələbatın kəskin azalması və bankların dollar bolluğundan "əziyyət" çəkməsi səbəbindən dollar kreditlərinin faiz dərəcəsinin azaldılması, həmçinin Mərkəzi Bankın birbaşa göstərişi nəticəsində faizlərin aşağı salınması. Birinci səbəb devalvasiya nəticəsində əmanət bazarının dollarlaşmasının fəsadıdır. İkinci isə inzibati metoddur və nəticəsi qısamüddətli olacaq. Bank sektorunu qarşıda ağır sınaqlar gözləyir. Devalvasiyanın vurduğu yaralar sağalmamış inzibati göstərişlər güclənib, təzyiqlər artıb. Belə çox davam edə bilməz.

"Bank sektorunu daha ağır sınaqlar gözləyir"

İqtisadçı ekspertlər: "Mərkəzi Bankın qərarı bu dəfə də kredit faizlərini ucuzlaşdırmayacaq... Kreditlərin piştaxta altından verilməsi adi hala çevriləcək"

Yaxın dövrlərdə filialların bağlanması, işçi heyətində ixtisarlardan və hətta bir neçə bankın bazarı tərk etməsinin şahidi olacağı, başqa banka birləşmə də ola bilər".

Ekspert Əkrəm Həsənov isə bildirib ki, Mərkəzi Bank tərəfindən bu gündən uçot dərəcəsinin endirilməsi bankların kreditlər üzrə faiz dərəcələrini də endirəcəyi gözləntisini yaradır. Ancaq bu, doğru deyil: "Ona görə ki, inkişaf etmiş ölkələrdən fərqli olaraq, bizdə uçot dərəcəsi heç vaxt öz həqiqi funksiyasını yerinə yetirməyib. Bizdəki vəziyyət normal haldan çox uzaqdır. Mərkəzi Bank bankların və bank olmayan kredit təşkilatlarının hamısına kredit vermir, yalnız bir neçə banka verir. SSRİ dövründə dükənlər malları necə piştaxta altından satırdılar? Hər müştəriyə satırdılar, satdıqlarına da rəsmi qiymətdən baha satırdılar. Bizim Mərkəzi Bankın kredit verməsi də buna bənzəyir. Nə fərqi var, uçot dərəcəsi nə qədərdir, əgər onsuz da banklar və bank olmayan kredit təşkilatlarının hamısına kredit verilir, verildən də bu proses qeyri-şəffaf və "qaydasız döyüş"ə bənzəyir? Dəfələrlə bildirmişəm ki, bank sisteminin hazırkı ağır durumunun səbəbi Mərkəzi Bankın öz əsas vəzifələrindən birini - kredit təşkilatlarının kreditləşdirilməsini yerinə yetirməməsidir. Məhz buna görə banklar xaricdən dollarla yüksək faizlə kreditlər cəlb etməyə məcbur olublar. Nəticədə əhəliyə də kreditləri dollarla və yüksək faizlə veriblər. Halbuki Mərkəzi Bank banklara manatda uçot dərəcəsi ilə kredit versəydi,

belə olmazdı. Mərkəzi Bank, nəhayət, öz əsas vəzifələrindən birini icra etməyə başlamalıdır - kredit təşkilatlarının hamısına uçot dərəcəsi ilə kredit verməlidir".

Ə.Həsənovun sözlərinə görə, bunun nəticəsində inflyasiya ola bilər: "Əgər Mərkəzi Bank verdiyi kreditin ümumi həcmi düzgün planlaşdırmasa, bu, ola bilər. Düzgün planlaşdırmaq üçün isə onun əlində bütün imkanlar var. Mərkəzi Bank müəyyən dövrüklə vermək istədiyi kredit həcmi elan etməlidir. Bütün kredit təşkilatları da istədiyi kredit məbləğinə dair sifariş verməlidir. Nəticədə yəqin ki, tələbat təklifdən yüksək olacaq. Bu halda təklif edilən kredit vəsaiti kredit təşkilatlarının maliyyə göstəriciləri, məsələn, kapital, aktivlər və sair əsasında aralarında mütənəsis bölünəcək. Başqa sözlə, şəffaf kredit hərəci olmalıdır. Bunun dəqiq qaydası olmalıdır. Hazırda Mərkəzi Bank tərəfindən kredit təşkilatlarının kreditləşdirilməsinə dair heç bir normativ hüquqi akt yoxdur, özbaşmaliqdır. Hətta Mərkəzi Bankın özünün normativ xarakterli aktı belə yoxdur. Yalnız 2005-ci ildə qəbul etdiyi iki sənəd var: "Azərbaycan Respublikasının Milli Bankı tərəfindən kredit təşkilatlarının yenidən maliyyələşdirilməsi Qaydaları" və "Azərbaycan Respublikası Milli Bankı tərəfindən sonuncu instansiya kreditoru kimi kredit təşkilatlarına təminatlı kreditlərin verilməsi Qaydaları". Həmin sənədlər heç Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən dövlət qeydiyyatına belə alınmayıb. Başqa sözlə, Mərkəzi Bankın daxili sənədlə-

ridir, heç bir hüquqi qüvvəsi yoxdur. Buna görə də Mərkəzi Bank bu məsələdə istədiyini edir, özünə necə sərf edib elə də yazıb və heç dövlət qeydiyyatına da aldırmayıb. Əslində sözügedən məsələ, ümumiyyətlə, Mərkəzi Bank tərəfindən tənzimlənməli deyil. Verdiyi kreditlərin qaydasını özü necə müəyyən edə bilər axı? Bu qayda ən azı Nazirlər Kabineti tərəfindən müəyyən edilməlidir. Çünki Konstitusiyanın 119-cu maddəsinə əsasən məhz Nazirlər Kabineti maliyyə-kredit və pul siyasətinin həyata keçirilməsini təmin edir. Nazirlər Kabineti Mərkəzi Bankın kredit təşkilatlarının kreditləşdirilməsi qaydasını müəyyən etməli və Mərkəzi Bank həmin qayda çərçivəsində kredit təşkilatlarına kredit verməyə başlamalıdır. Məhz bu halda ölkədə dollarlaşma prosesi sənədləşəcək, kredit üzrə faiz dərəcələri düşəcək. Hər şeyin əsası hüquqi bazadır. Bundan başlamaq lazımdır. Əks halda, gözdən pərdə asmaq üçün Mərkəzi Bank əvvəlki kimi yalnız bir neçə banka kredit verəcək, məhz onlar da ola bilsin ki, müəyyən müddət ərzində faiz dərəcələrini endirəcək. Bunun bazara ciddi təsiri olmayacaq. Ümumən isə böyük ehtimalla, banklar "şapka" sxemlərini genişləndirəcək. Yəni Mərkəzi Bankın populist çağırışlarına cavab olaraq rəsmi qayda da faiz dərəcələrini endirəcəklər, amma realıqda kreditləri yüksək faiz dərəcəsi ilə verəcəklər. Başqa sözlə, kreditin piştaxta altından verilməsi adi hala çevriləcək".

□ RÖYA RƏFİYEVA

Son dövrlərdə nüfuzlu ictimai-siyasi xadimlər Türkiyə hökumətinin xarici siyasətini dəyişməsi ilə bağlı çağırışlar edirlər. Ötən həftə Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin sabiq baş qərargah rəisi İlkər Başbuğ mətbuata verdiyi müsahibədə Ankaranı xarici siyasətdə korreksiyalar etməyə çağırıb.

AKP-yə qarşı xarici siyasət iradları artır

Rəsmi Ankaranı Suriya hökumətini dəstəkləməyə çağıran İ.Başbuğ bildirib ki, hazırda Suriya çox çətin vəziyyətdədir, orada iranyönlü, həmçinin qərbyönlü qüvvələr fəaliyyət göstərir: "Düşünürəm ki, Suriya sülhün bərqərar olması və Türkiyədə münafişlərin genişlənməsinin qarşısını almaq üçün digər ölkələr də Suriya hökumətini dəstəkləməlidir".

Ancaq hazırda İ.Başbuğ kimi düşüncələr az deyil. "Yeni Müsavat" qəzetinə müsahibəsində MHP sədrinin müavini **Atilla Kaya** da Türkiyə hakimiyyətinin Suriya ilə bağlı siyasətini dəyişməli olduğunu bildirmişdi: "Çünki bu gün İraqın, Suriyanın bölünməsi sabah Türkiyə və İrənin bölünməsi anlamına gəlir. Türkiyənin bu məsələdə qərarlı bir siyasət tətbiq etməsi lazımdır. Digər tərəfdən, yeni hökumət Suriya ilə əlaqələrini bərpa etməlidir".

Türkiyə hakimiyyətinin xarici siyasətini dəyişməsi ilə bağlı daha bir tənqidi çağırış keçmiş prezident, AKP komandasının əsas simalarından biri olmuş **Abdulla Güldən** gəlib. Ötən həftə İstanbulda Dostluq Dərnəyinin təşkil etdiyi iftar mərasimində qatılan eks-prezident müaviri prezident Erdoğanla bir masanı bölüşsə də, çıxışı prezidentin xoşuna gəlməyib. Gül Türkiyənin hazırkı xarici siyasətini tənqid edib və bu siyasətin yenidən gözəldən keçirilməli olduğunu

Keçmiş prezident, baş qərargah rəisi və partiya sədrinin müavininin hökumətə xarici siyasətini dəyişmək çağırışlarının eyni dövrə təsadüf etməsi maraqlıdır...

Toğrul İsmayıl:
"AKP dönəmində xarici siyasət kursunun dəyişəcəyini söyləmək olduqca çətin"

deyib. Sitat: "Misirdən Liviyaya əlaqələrimizi inkişaf etdirməliyik, yenidən Türkiyənin nümunə, ilham qaynağı olacağı bir vəziyyətə gəlməliyik. Yaxın Şərqi siyasətimizi gözəldən keçirməkdə fayda var. Çünki bölgədə başqa bir gəlişmə var. Bö-

yük bir kaos ortaya çıxarsa, bu kaosun içərisindən çıxacaq, heç təsəvvür edə bilməyəcəyiniz sürprizlərlə qarşılaşa bilərsiniz".

Türkiyənin xarici siyasəti ilə bağlı tənqidi fikirlər ilk dəfə deyil səsləndirilir. Ancaq məsələ burasındadır ki, indi bu fikirlər müxtəlif rəqəmlərdən və ölkə ictimaiyyətinə, dövlət sistemində belə olan şəxslərdən gəlir. A.Gül AKP-nin qurucusu olaraq uzun illər xarici işlər naziri, baş nazirin müavini və prezident postunu tutub. İ.Başbuğ isə ordunun rəhbəri olub və Türkiyənin xarici siyasətinin əsas simalarından biri kimi tanınır. A.Kaya isə parlament partiyasının sədr müavini və MHP ehtimal olunan hökumət koalisiyasına potensial ortaqlardan biri hesab olunur.

Bu mənada AKP hökumətinə xarici siyasət kursunu dəyişməklə bağlı çağırışların heç də təsadüfi olmadığı hiss olunur. Ancaq dəyişiklik tələblərinə AKP-nin isti yanaşmadığı hiss olunur. TOBB İqtisadiyyat və Texnologiyalar Universitetinin (Ankara) dosenti, politoloq

Toğrul İsmayıl Türkiyənin hazırkı hakimiyyətinin xarici siyasət kursunu dəyişəcəyini güman etmir. Onun fikrincə, AKP sonuncu seçkidən qalib çıxdığı üçün yeni hökuməti də qurmalıdır, bu isə mövcud kursun dəyişməyəcəyinə işarədir: "Türkiyənin xarici siyasətində dəyişiklik olacağını zənn etmirəm. Təbii ki, xarici siyasətdə müəyyən korrektələr olacaq. Ancaq xarici siyasət kursunun dəyişəcəyini söyləmək olduqca çətin".

T.İsmayılın fikrincə, Suriyanın şimalında kürd muxtariyyətinin yaradılması Ankaranın Suriya siyasətinə təsir etməyəcək. Bu, sadəcə, kürdlərə münasibəti və bu istiqamətdə siyasəti dəyişə bilər. Bundan başqa, ekspertə görə, AKP hakimiyyətdə qaldığı müddətdə indiki siyasətin dəyişməsi real görünür: "Belə çağırış edənlərin heç biri birbaşa xarici siyasətin müəyyən olunmasında iştirak etməmiş, bu sahə ilə əlaqəsi olmayan şəxslərdir. Bu mənada düşünürəm ki, belə çağırışlar daha çox daxili siyasətə hesablanıb".

□ **KƏNAN**

Vəzifəsini və azadlığını itirəcək məmurlar - "edam kötüyü" hazırdır

Azər RƏŞİDOĞLU

Parlament seçkiləri yaxınlaşdıqca Qərb mətbuatında Azərbaycan hakimiyyətinin tənqidi barədə materiallar daha çox işıq üzə görünür. Bu araşdırmalar rəsmi Bakı tərəfindən "sabitliyi pozmaq istəyən, ermənilərə işləyən təxribatçı ünsürlərin növbəti yalanı" adlandırılır. Lakin tənqidlərin səviyyəsi o dərəcədə artıb ki, az qala hamının Azərbaycana düşmən olduğu üzə çıxır.

Qərb mətbuatı adətən konkret faktlar aşkarlayır, konkret ünvanlar göstərir. Kənardan baxış onu deməyə əsas verir ki, hakimiyyətə şüurlü şəkildə ardıcıl zərbələr endirilir. İndiyədək məmurların korrupsiyaya bulaşması ilə bağlı deyilənlərin çoxu ciddi təsir bağışlayır. Onun arxasında nüfuzlu qüvvələrin dəyərdə olduğu da üzə çıxır. Odur ki, ölkədəki korrupsiyanın mövcudluğunun inkar edilməsi məntiqsizlik olardı. Qərb mətbuatında dərc olunanlar ölkədəki korrupsiyanın və "kölge iqtisadiyyatı"nın varlığına sübutdur.

Qarşıdan parlament seçkiləri gəlir və bu amil "qurbanlıq keçəri" tapmaq şərtlərini daha da ağırlaşdırır. Qərb mətbuatı konkret simaları hədəf seçir. Nəzərə alsaq ki, hər bir işfəədici məqalənin arxasında siyasi güc mərkəzləri dayanır, onda kimlərsə "edam kötüyü"ne çıxarıla biləcəyini də ehtimal edə bilərik. Lakin Qərbin hədəf aldığı siyahılarda elə simaların adı açıqlanır ki, onlardan hesab tələb etmək hazırkı realıqda möcüzə olardı. Bütün işfəə kampaniyası da bəlkə elə buna hesablanıb. Artıq istər ölkə daxilində, istərsə də beynəlxalq aləmdə belə rəy formalaşdırılıb ki,

Azərbaycanda korrupsiyaya qarşı mübarizə barədə deyilənlər imitasiyadan başqa bir şey deyil. Nə qədər ki ölkədə korrupsiyaya qarşı mübarizədə nəzərə şəffaf deyil və nəzərəti hakimiyyət özü həyata keçirir, bu sahədə nəyəsə nail olmaq inandırıcı görünmür.

Korrupsiyaya qarşı mübarizənin qanuni müstəvidə aparılması beynəlxalq təşkilatların rəsmi Bakıdan tələb etdiyi əsas məsələdir. Çıxış yolu sayılan addım - məmurların gəlir deklarasiyalarının göstərilməsinə nail olmaq problemin həllinə yardım edərdir. Bu məsələ ilə bağlı 10 ildən artıqdır qanun olsa da məmurlar deklarasiyalarını hələ də doldurmür. Beynəlxalq təşkilatların təmsilçiləri hesab edir ki, Azərbaycanda korrupsiyanın işfəə edilməsi qanunvericilik səviyyəsində məhdudlaşdırılıb. "Dövlət sirri haqqında" Qanuna görə, jurnalistlərə təsərrüfat subyektlərinin sahibləri barədə məlumat toplamaq qadağandır. Yəni korrupsiyanı işfəə etmək jurnalistlərə yasaq edilib. Milyonlarla dəyəri olan villalara, otellərə, şirkətlərə sahib olmaq sadəcə məsələ deyil və korrupsiyanın göstəricisidir.

Ehtimal etmək olar ki, rəsmi Bakıya təzyiqlər davam edəcək. Mətbuat daha böyük qanunsuz əməllər barədə araşdırmalarını seçkilərə az qalmış açıqlayacaq. Əlbəttə, burada cəmiyyətin göstərəcəyi təkəddən də çox şey asılı olacaq. Cəmiyyət uzun illərdən bəri öz postunda möhkəm oturan məmurlardan hesabat istəmək cəsarətində olacaqsa, korrupsiya piramidasının başında oturanları cavab verməyə vadar etmək mümkün olacaq.

Ehtimal etmək olar ki, yaxın zamanlarda nazir və iriçaplı digər məmurlardan kimlərsə vəzifəsi ilə yanaşı, azadlığını da itirəcək...

Əli Kərimlinin gənc müavininin istefasından xəbəri olub?

İddia var ki, Əbülfəz Qurbanlı həbs təhlükəsinə görə siyasətdən gedir

Kəçən həftənin gündəmində olan əsas xəbərlərdən biri AXCP sədrinin müavini Əbülfəz Qurbanlının qəfil istefası oldu. Üstədən bu qədər müddət keçməsinə baxmayaraq, məlum istefa ətrafında yaranan müəmmallar davam edir. Günü-gündən aktuallığını itirmək əvəzinə, məsələ daha çox gündəmi zəbt edir.

Heç şübhəsiz ki, bunun səbəbi istefa verən şəxsin kimliyi ilə bağlı deyil. Bu, əsasən, siyasətdə elə də ciddi fiqur sayılmayan sabiq gənc müavininin istefası ilə bağlı irəliləyən versiyalara olan susqunluğudur. Təsədüfi deyil ki, sabiq gənc müavin istefasından keçən bu müddət ərzində yalnız onun qərarına münasibət bildiren şəxsləri aşığılamaqla məşğuldur. Bir də istefasını rəhbərliklə əlaqələndirən saytlara facebookda yazdığı statusla cavab verməyi ilə...

9 iyulda paylaşılan həmin statusu təqdim edirik: "Ayrı-ayrı saytların istefamla bağlı təhlilləri, "sensation səbəblər" elanı, konkret olaraq partiya rəhbərliyinə daxil olan ayrı-ayrı şəxslər-

lə problemlərimin olması ilə izah etmək gerçəkliliyə uyğun deyil. Zərurət yaranacağı halda öz fikirlərimi bildirəcəm".

Bu statusdan sonra indiyə qədər buna zərurət dəfələrlə yaranıb. Amma nədənsə Ə.Qurbanlı susmağa üstünlük verir. Bütün bu susqunluğun fonunda mətbuatda dərc olunan xəbərlərə görə, sabiq gənc müavinin partlayacağı gün gözlənilir. Çünki hər keçən gün istefa ətrafında yaranan müəmmallardan doğan versiyalar artmaqdadır.

Ə.Qurbanlının istefası ilə bağlı son olaraq, daha bir iddia ortaya atılıb. Belə ki, onun istefasından Əli Kərimlinin xəbəri olduğu, hətta sədrin icazəsi ilə getdiyi vurğulanır. Buna səbəb

Əbülfəz Qurbanlı

kimi də Ə.Qurbanlının həbs olunma təhlükəsinin yarandığı göstərilir. "Yeni Müsavat"a daxil olan mənbədə də bu fakt təsdiqlənib. Mənbə bildirib ki, AXCP sədri bilavasitə gənc müavininin yanına çağıraraq, istefa məsələsinə müzakirə edib.

Qeyd edək ki, bu versiya bir qədər inandırıcı görünür. Çünki xatırlayırsınızsa, ötən ilin

oktyabrında "Azadlıq" qəzetində "Əbülfəz Qurbanlı izlənilir" başlıqlı yazı getmişdi. Yazıda onun şəxsi avtomobilinin və yaşadığı "20-ci sahə"də daim izlənildiyini göstərilmişdi. Hətta onun izlənildiyini zamanlar Müsavat başqanının müavini Fərac Kərimli və qardaşı Sirac Kərimli həbs olunmuşdu.

Bu iddianın doğruluğuna bir inam da partiya rəhbərliyinin istefa məsələsində olan susqunluğudur. İndiyə qədər hələ də rəhbərlikdən Fuad Qəhrəmanlının məlum facebook statusunu çıxmaq şərti ilə, heç kəs bu məsələ ilə bağlı münasibət bildirməyib. Hətta istefa məsələlərində bir nömrəli adı keçən AXCP Məclisinin sədri Həsən Kərimov belə...

Yazının sonunda Ə.Qurbanlının istefasına münasibət bildiren, xəbər dərc edən mətbuat orqanlarının AXCP və sabiq gənc müavin tərəfindən təhqir, tənqid olunmasına da toxunmaq istərdik. Siyasətin praktikasında görüldüyü kimi, təmsil olunduğunun qəfil tərkdə edirsənsə, demək, əsas var. Bu əsas isə cəmiyyətdən gizlədilməməlidir. Əgər məsələ ilə bağlı mövqə bildirilmək əvəzinə, istiqaməti dəyişmək siyasəti aparılırsa, demək, suçlusunuz. Doğru, ləkəsiz insanlarsınızsa, o zaman doğrularınızı deyiniz. Bunları etiraf edə bilmirsinizsə, yaxud doğrularınızı yoxdusa, susmağa məhkumsunuz.

□ **Cavansir ABBASLI**

Səmkinin icra başçısı Alimpaşa Məmmədovun bərdad idarəçiliyi rayonda gərginlik yaradıb. Başçının dəyişən xasiyyəti onun idarə, müəssisə və təşkilat rəhbərləri ilə xoş olmayan münasibətinin yaranmasına səbəb olub. Qeyri-səmimi mühit, qərarların tez-tez dəyişdirilməsi 210 min əhalisi olan rayonu qarışdırıb. Ötən saylarımızdan birində "Şəmkinin icra başçısı rayonu qarışdırıb" sərlövhəli yazıda bu haqda məlumat vermişdik. Bu sayımızda icra başçısının iş adamları, bələdiyyə və icra nümayəndələri ilə münasibətlərinə toxunacağıq.

Şəhidlər Xiyabanında baş tutmayan xurma biznesi

A.Məmmədov rayona başçı təyin olunandan sonra özünə xurma biznesi yaratmağa can atıb. Aldığı minlərlə xurma tingini rayon ərazisində boş olan sahələrə əkdirməyə başlayıb. A.Məmmədov hətta Şəmkindəki Şəhidlər Xiyabanının ərazisinə də xurma ağacları əkdirib. Amma başçının xurma biznesi alınmayıb. Tinglər quruyub...

Maralçılığa meyl salan icra başçısı...

A.Məmmədov bu dəfə özünü maralçılıq biznesində sınağa qərar verib. Rayondakı qaynağımız deyir ki, başçı istəyini gerçəkləşdirmək üçün Çənlibel kəndi ərazində fermer təsərrüfatı yaradıb. Həmin təsərrüfata vaxtilə Çənlibel bələdiyyəsinin sədri olmuş Sabir adında şəxsi rəhbər təyin edib. Ən maraqlı məqamlardan biri də odur ki, başçı fermada bəslənəcək maralların yem təminatını yerli icra nümayəndəliklərinə və bələdiyyələrə həvalə edib. Şəmkində 48 bələdiyyə, 42 icra nümayəndəliyinə ildə maral fermasına 1000 manat civarında qeyri-rəsmi yardım göstərilməsi tapşırılıb.

Təsərrüfat qısa müddətdə yaradılsa da, ora marallar gətirilməyib. Amma maralların

yeminin pulunu 48 bələdiyyə və 42 icra nümayəndəliyindən artıq alıblar...

Şəmkir bələdiyyələrinə ayrılan milyonlarla dotasiyanın şəhər bələdiyyəsinin hesabına köçürülməsinin sirri...

A.Məmmədov rayona başçı təyin olunandan sonra Şəmkir rayonu ərazisində yerləşən bələdiyyələrin maliyyə durumu həddindən artıq pisləşib. Dövlət büdcəsindən hər il bələdiyyələrə ayrılan dotasiya Şəmkində təyinatı üzrə çatmayıb. Belə ki, bu il iyulun əvvəlində Maliyyə Nazirliyinin Şəmkir bələdiyyələrinə ayırdığı dotasiya icra başçısının göstərişinə əsasən Şəmkir Şəhər Bələdiyyəsinin hesabına köçürüldü. Bu köçürmədə A.Məmmədovun özəl marağı var. Ərazisi nisbətən az olan kənd bələdiyyələrinə 60-70 min manat, daha böyük əraziyə malik olan kənd bələdiyyələrinə isə 100-120 min manat dotasiya ayrılırsa da, bu pullar kəndlərin sosial problemlərinin həllinə, bələdiyyələrin inkişafına xərclənmir. Şəhər bələdiyyəsinin sədri Vüqar Həsənovla icra başçısı Alimpaşa Məmmədovun yaxın olması da hər kəsə bəllidir. Bu yaxınlıq təsadüfi deyil. İcra başçısının anadan ol-

Şəmkinin icra başçısı maral saxlamağa hazırlaşır

Onun bu biznesi 48 bələdiyyə, 42 icra nümayəndəsinə baha başa gəlib; rayon sahibkarları icra başçısının "abadlıq işlərinin" girovuna çevrilib

Alimpaşa Məmmədov

duğu Salyan rayonunda biznesi var. Rayonun polis rəisi isə şəhər bələdiyyəsinin sədri V.Həsənovun qardaşı Namiq Həsənovdur. Salyanda və Şəmkində biznes və vəzifə maraqları A.Məmmədovla şəhər bələdiyyəsinin sədrinin münasibətlərinin daha sıcaq edib. Bu münasibətlər milyonlarla dotasiyanın təyinatından kənar xərclənməsinə yol açıb. Şəmkir kəndlərində yolsuzluq, sosial problemlər də həll edilməmiş qalır.

Şəmkində keçirilən tenderlərin qalibi - icra başçısına yaxın MMC...

Büdcədən rayona ayrılan vəsaitlərin dağıdılması, mənimənilməsi də adi haldir. Şəmkində tenderlərin əksəriyyətinin qalibi "21-ci Əsr" MMC olur. Bu MMC-nin icra başçısına bağlılığı haqda məlumatlar var. Qeyd olunur ki, tenderlərin əsas devizi olan "Ucuz qiymət, yüksək keyfiyyət" Şəmkində keçərlidir deyil. Rayonda keçirilən tenderlərdə "21-ci Əsr" MMC-dən savayı bir ne-

çə MMC də iştirak edir. Lakin həmin MMC-lər bir qayda olaraq qiyməti "21-ci Əsr" MMC-nin göstərdiyi qiymətdən artıq göstərilir. Nəticədə başçıya məxsus olması iddia edilən MMC qalib gəlir. Qaynağımız bildirir ki, tenderlərin nəticələri yoxlanılsa, məlum olacaq ki, A.Məmmədov başçı təyin olunana qədər tender vasitəsilə 60 manata alınan mal o, başçı təyin olunandan sonra 240 manata alınıb. Büdcə pullarının təyinatı üzrə xərclənməməsi başçının gəzdirdiyi avtomobillərdən də görünür. A.Məmmədovun istifadəsində bir neçə nəqliyyat vasitəsi olsa da, büdcə hesabına bahalı maşınlar almaqdan yorulmur. Sonuncu belə nəqliyyat vasitəsinin alınması üçün büdcədə 30 min manat nəzərdə tutulsa da, A.Məmmədov 70 min manata ən son model "Toyota" markalı maşın alıb.

A.Məmmədovun özünə yaxın olmayan sahibkarlara neqativ münasibəti də rayonda

müzakirə olunan mövzulardandır. O, başçı təyin olunandan sonra rayonun Dəllər qəsbəsinin ərazisindəki obyektlərin köçürülməsi göstərişini verib. Bu köçürmə əməliyyatı abadlaşdırma adı altında baş tutub. Sahibkarlar başçının köçürülmə ilə bağlı qərarına etiraz etsələr də, A.Məmmədov bildiyini edib. Nəticədə onlarla sahibkara daha prespektivsiz coğrafi mövqeyi olan Sabir kəndinin ərazisində yer ayrılıb. Əllərində Dəllərdəki mülklərinin sənədləri olan sahibkarlara Sabir kəndi ərazisində torpaq verilərsə də, həmin torpağa aid yalnız icra müqaviləsi təqdim olunub. Hazırda isə icra başçısına yaxınlığı ilə tanınan şəxslər sahibkarlara Dəllərdəki obyektlərinin sökülməməsi haqda vədlər verməklə onlardan pul yığırlar. Pul verməyənlərin, haqqını tələb edən sahibkarların isə obyektləri dağıdılır.

□ E.HÜSEYNOV
P.S. Qarşı tərəfi dinləməyə hazırıq.

Yanan binada təmir dayandı: işçilər etiraz edir

Cəfər Şərbətov: "İşçilərə vəd edilən məvacib verilmir, təmir-tikinti başdansaovdu aparılır"

Binəqədi rayonu, Azadlıq prospekti, 200/36 ünvanında yerləşən 16 mərtəbəli binada yanğından sonra aparılan təmir-bərpa işlərində problem yaranıb. Təmiri həyata keçirən tikinti icraçıları və fəhlələr rəhbərlikdən narazıdır. Yanan binadan reportaj hazırlayanın şahidi olduq.

Binanın təmiri "Azərbaycankinti" ASC-yə həvalə olunub. Qurumun Bərdə filialının idarə reisi Emil Hacıyevə isə binanın tam şəkildə təmir edilib təhvil verilməsi tapşırılıb. İş icraçısı Cəfər Şərbətov və Yaşar Hüseynov E.Hacıyevin işçilərə vəd verdiyi məbləğdən imtina etdiyini, hətta onları hədələdiyini iddia edir. C.Şərbətovun sözlərinə görə, işçilərə qəpik-quruş verən E.Hacıyev şikayət edə-

cəkləri təqdirdə onları "oğurladacağı" deyib: "Təbiiyimdə 60-dan çox fəhlə var. Biz bu işi danışıqda başqa məbləğ dedilər, işə gəldikdə isə tamamilə başqa məbləğ verdilər. Məsələni, iki otaqlı mənzilin sökülməsi üçün 300 manat deyilmişdi,

lakin 200 manat verildi. Üç otaqlı mənzilin sökülməsi üçün isə 350 manat deyilmişdi, lakin maaşlar verildə 250 manat aldıq. Yanmış mənzillərin əşyalarının daşınması üçün ümumiyyətlə pul verilmədi. Binada ən çox zəhmət tələb edən hör-

gü və suvaq işləridir. Burada da bizi aldatdılar. Biz may ayının 24-dən işə başlamışıq. Bir ay ərzində mənzillərin sökülməsi, hörgü, binanın daxili divarlarının, pəncərə və qapı yamaqlarının suvanması, tavana alçıpan vurulması kimi işlər görmüşük. Bütün bu işlərdə bizim haqqımızı kəsiblər. Bu işlərin başında isə Emil Hacıyev durur".

Şikayətçi dəfələrlə müraciət etmələrinə baxmayaraq, E.Hacıyevin hədə-qorxu gələrk təklif olunan məbləği ödəməkdən imtina etdiyini deyir: "3 gündür ki, bütün işləri dayandırmışıq. Nə vaxt dedikləri kimi işləmək istəsələr, onda işə başlayırıq. Binada işlər başdansaovdu aparılır. Heç bir tikinti-təmir qaydalarına əməl olunmur. Deyəndə də "Sən kimsən? Öz işini gör" deyirlər. Bir dəfə müraciət edəndə Emil Hacıyev dedi ki, "özünüzdü yığışdırın. Bir gecəyə oğurlatdıraram sizi". Biz bu özbaşınalıqla bağlı Əmək Müfəttişliyinə də müraciət etmişik. Lakin hələlik bir tədbir görülməyib".

Məsələ ilə bağlı tikinti-təmir işlərinə rəhbərlik edən Emil Hacıyevlə əlaqə saxla-

dıq. Təmir işlərinin qaydasında getdiyini bildiren qurum rəsmisi iddiaların həqiqəti əks etdirmədiyini dedi: "Binada işlər tam qaydasında gedir, heç bir problem yoxdur. Biz ayrılan vəsaitə uyğun hərəkət edirik, heç kime yalan vəd verməmişik. İş icraçıları yanımızdır.

Onlardan da soruşa bilərsiniz".

Xatırladaq ki, bu ilin may ayının 19-da Binəqədi rayonunda 16 mərtəbəli yaşayış binası yanıb. Hadisə nəticəsində 15 nəfər ölüb, 56 nəfər xəsarət alıb.

□ Cavansir ABBASLI
Fotolar müəllifindir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDİF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

● yulun 9-da Avropa Birliyinin əsas orqanı olan Avropa Parlamentinin (AP) Strasburqda keçirilən plenar iclasında məruzəçi Eduard Kukanın hazırladığı "Avropa Qonşuluq Siyasətinin (AQS) nəzərdən keçirilməsi" adlı qətnamə qəbul edildi. Qətnamə Azərbaycanın mövqeyini əks etdirir və yetərinə ədalətli sayıla bilər.

Sənəddə "qonşuluq ərazisi"nin böyük bir hissəsinin silahlı münaqişələrdən əziyyət çəkdiyi və bu ərazidə mövcud olan həlli uzadılmış münaqişələrin iqtisadi, sosial və siyasi dəyişiklik proseslərinə əngəl törətdiyi vurğulanır. Bu xüsusda AQS-nin inkişafına əsas maneə kimi həlli uzadılmış münaqişələrin həm Şərqi, həm də Cənub istiqamətində həllində Avropa Birliyinin daha fəal rol oynamalı olduğu vurğulanır.

Qətnamədə habelə AQS ölkələri ilə münasibətlərdə dövlətlərin ərazi bütövlüyünə və suverenliyinə dəstək verilməsinin başlıca prinsip olduğu xüsusilə qabardılır və bu xüsusda bir dövlət tərəfindən digərinin ərazisinin işğalının yolverilməz olduğu bəyan edilir. Sənədin sonunda bir daha tərəfdaş ölkələrin suverenliyi, ərazi bütövlüyü və siyasi müstəqilliyinə dəstək ifadə olunur və AQS-nin bu prinsiplərə töhfə verməklə yanaşı, onları təcrübədə dəstəkləməli olduğu bildirilir.

Xüsusilə qeyd etmək lazımdır ki, hazırkı qətnamə AP-ın bundan öncəki 23 oktyabr 2013-cü il qətnaməsinə istinad edir və münaqişə ilə bağlı mövqe ifadə olunaraq bəyan edilir. Sitat: "Şərqi Tərəfdaşlığı"nın bir ölkəsinin digərinin ərazisini işğal etməsi "Şərqi Tərəfdaşlığı"nın fundamental prinsip və məqsədlərini pozur. Qarabağ münaqişəsi BMT TŞ-nin məlum 4 qətnaməsi əsasında həll olunmalıdır".

Yada salaq ki, Avropa Şurası və NATO Parlament Assambleyasının da analoji qərarları var. Lakin Qərbin Dağlıq Qarabağa dair belə ədalətli sənədləri ilə yanaşı, təəssüf ki, ikili standartları da mövcuddur. Məsələn, Qarabağın separatçı liderlərinə yanaşmada bu, özünü xüsusilə qabarıq şəkildə göstərir. Söhbət ondan gedir ki, digər separatçı bölgələrin liderlərinə yanaşı, iqtisadi sanksiyalar tətbiq edildiyi halda, onlara ol-

Qarabağ

naqişəsində vasitəçi kimi yeni ölkə olaraq Çini görə biləcəyik".

Ekspertə görə, bu təşkilata üzvlüyün Qarabağ münaqişəsinə necə təsir edəcəyi ilə bağlı iki önəmli məsələyə diqqət edilməlidir: "ŞƏT - Orta Asya ölkələri Azərbaycan yanlıdır. Lakin nə qədər qərribə görünərsə də, Çində güclü erməni diasporu var ki, bu qruplar Çini erməni mövqeyinə yaxınlaşdırmağa çalışırlar. Lakin Çinin özünün ərazi konfliktləri olduğu üçün dövlət siyasəti Azərbaycanın yanında olmağa məcbur edir.

Qarabağ vasitəçiliyində

yeni oyunçu?

Üzücü konfliktin həlli üçün təzə şans pəncərəsi açılır - ŞƏT; ekspertlər bu şansı yüksək qiymətləndirir, bir şərtlə ki...; Minsk Qrupu arxivə verilə bilərmi? ABŞ-dan olan həmsədrin qəfil Moskva səfərinin pərdəarxası...

duqca sıcaq münasibət bəslənir, Qarabağ separatçıları Qərbin titullu universitetlərinə dəvət edilir, qondarma quruma maliyyə köməklikləri göstərilir.

Bu və digər səbəblərdən Azərbaycan probleminin ədalətli həllini başqa müstəvilərdə axtarması təbii. Bəzi siyasi müşahidəçilərə görə, belə müstəvilərdən biri Azərbaycanın təzəlikcə tərəfdaş statusunda qoşulduğu Şanxay

Əməkdaşlıq Təşkilatı (ŞƏT) ola bilər.

Xatırladaq ki, Azərbaycanla yanaşı, Kamboca, Ermənistan və Nepal da ŞƏT-ə tərəfdaş ölkə statusu alıb. Hələlik Azərbaycanın bu quruma nə zaman tam hüquqlu üzv olacağı bəlli olmasa da, hadisənin mümkün nəticələri ciddi müzakirə olunur - xüsusən də Qarabağ münaqişəsinin həll perspektivi baxımından. Güman edilir ki, ŞƏT -

lazımsız Minsk Qrupunu arxivə göndərmək və Rusiyanın məsələdə destruktiv rolunu azaltmaq üçün bir geosiyasi meydança rolunu oynaya bilər. Çünki burada əsas söz sahibi Rusiya ilə yanaşı, Çin, Hindistan və Azərbaycanın strateji müttəfiqi olan nüvə Pakistanıdır.

Məsələn, Yeni Türkiyə Araşdırmaları Mərkəzinin Avrasiya üzrə eksperti Orxan Qafarlı inanır ki, Azərbaycanın ŞƏT-ə üzvlüyü münaqişənin həllinə təsir edəcək:

"Azərbaycan və Ermənistanın ŞƏT-lə dialoq tərəfdaşı olan bir ölkəyə çevrilməsi Cənubi Qafqaz regional siyasətində ciddi dəyişikliklərə səbəb olacaqdır. Çinin global siyasətdə rolunun artması və Avrasiya coğrafiyasında getdikcə təsir imkanlarının genişlənməsinin Cənubi Qafqaza yaxınlaşdığını görürük. Əgər Azərbaycan və Ermənistan ŞƏT-ə üzv olma prosesini gücləndirsə və ya bunu reallaşdırsa, o zaman böyük ehtimalla, Rusiyanın istəyi ilə də bu regionun təhlükəsizlik problemləri Qərb kontekstindən çıxarılaraq ŞƏT kontekstində salınacaq. Bu isə o deməkdir ki, yaxın gələcəkdə Azərbaycan və Ermənistan arasında Dağlıq Qarabağ mü-

Digər tərəfdən, Pakistan bu birliyin yeni üzvü olaraq hər zaman Azərbaycanın yanında olub. Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ŞƏT kontekstində çıxarmaq Azərbaycanın maraqlarına uyğun ola bilər. Lakin bu zaman biz Ermənistanın Qərblə yaxınlaşdığını görə bilərik. Bu da Azərbaycanın Avropa Birliyi və ABŞ-la münasibətlərinin kəskin pisləşməsinə səbəb ola bilər. Azərbaycan global enerji layihələrində Qərblə birlikdədir. Bu mənada Avropa və ABŞ-la münasibətlərimiz suverenlik və enerji layihələrimiz baxımından olduqca önəmlidir. Məsələ həm də bundadır ki, belə bir transformasiyanı Cənubi Qafqazdakı güclər balansını qəbul etməz. Hətta yenidən savaşa ehtimalını yüksəldər".

Demək, Azərbaycan paralel surətdə Qərblə ilişkilerini davam etdirmək, mövcud olanları isə inkişaf etdirməkdir. Eyni zamanda Qərb və onun qurumları da Azərbaycanın əsas məsələsinə həssasiyyəti artırmalıdır. Söhbət xüsusən də ABŞ-dan gedir.

Maraqlıdır ki, Bakının ŞƏT-lə yaxınlaşmasından bir gün sonra Minsk Qrupunun amerikalı həmsədri Ceyms Uorlik Moskvaya yollanıb. Cənab Uorlik Rusiya paytaxtına "Qarabağ məsləhətləşmələrində iştirak üçün" getdiyini bildirib. ABŞ Dövlət Departamentinin beynəlxalq enerji məsələləri üzrə xüsusi elçisi Amos Hokştayn isə Bakıya gəlib.

Hər iki hadisə Azərbaycan məsələsinə Ağ Evin diqqətinin artmasını, təşəbbüskarlığının güclənməsini göstərməklə pozitiv sayıla bilər. Ehtimal olar ki, bu kimi diplomatik gedişlər həm də Qarabağ məsələsinin həllinin Qərbin, Amerikanın nəzarətindən çıxarılaraq ŞƏT kontekstində salınacaq. Bu isə o deməkdir ki, yaxın gələcəkdə Azərbaycan və Ermənistan arasında Dağlıq Qarabağ mü-

Azərbaycan ordusu təlimlərdə

Silahlı Qüvvələrimizin nümayəndələri beynəlxalq tədbirlərdə iştirak edirlər. Müdafiə Nazirliyindən verilən məlumata görə, iyulun 13-dən 17-dək Oberamerqau şəhərində (Almaniya) "Kiçik, yüngül silahlar və minalarla bağlı fəaliyyətlər" kursu və iyulun 13-dən avqustun 9-dək İstanbul şəhərində (Türkiyə) "Açıq dəniz təlimi" keçirilir.

Tədbirlərdə Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrinin nümayəndələri iştirak edirlər. Azərbaycan bundan öncə iyulun 8-dən 10-dək Ankara şəhərində "ETERNITY-2015" kompüter dəstəklə komanda-qərargah təliminin planlaşdırma konfransında iştirak edib. Bir müddət öncə isə Azərbaycan və Türkiyə hərbi hava qüvvələrinin Konyada "TurAz Şahini 2015" birgə təlimləri keçirilib. Təlimlər çərçivəsində qardaş ölkənin pilotları bir-birinin istifadəsində olan hərbi təyyarələri də sınaqdan keçiriblər.

Həmçinin ötən ilin sentyabrında Azərbaycanda keçirilən "Turaz Qartalı" təlimlərində Türkiyə HHQ-nin silahlanmasında olan F-16 tipli qırıcı təyyarələri sınaqdan keçirən Azərbaycanlı pilotlar bu dəfə F-4 tipli qırıcı-bombardmançı təyyarələri idarə ediblər. Bundan başqa, Azərbaycan Hərbi Hava Qüvvələrinin 4 ədəd Mi-17 döyüş-nəqliyyat helikopterləri Türkiyədə "İŞİK-2015" beynəlxalq axtarış-xilasetmə təlimlərində fəal iştirak edirlər və bu təlimlər çərçivəsində əməliyyatların yerinə yetirilməsinə cəlb olunublar.

"2 nəfəri bıçaqladı, dəli oldu?"

Ana baş prokurora müraciət edərək övladının qanının batırılmasına imkan verilməməsini xahiş edir

"Bu adamlar bizim uşaqlarımızın qanını çörəyə batırıb yeyirlər, qanını batırırlar". Bu sözləri redaksiyamıza müraciət edən Bülbülə qəsəbə sakini Mahirə Heydərova deyib. Onun sözlərinə görə, 2014-cü il sentyabrın 24-də Suraxanı rayonu, Bülbülə qəsəbəsində yerləşən İmamzadə məscidinin yaxınlığında Nazim Nəsirov Ülvi Musayev və onun oğlu Zaur Heydərova bıçaqla xəsarət yetirib: "Ülvi mənim oğlumun dostudur.

Onlar həmin gün oğlumla həyat yoldaşımın qəbrini ziyarət etməyə gediblər. Qayıdandan isə Nazim onların qarşısını kəsib, Ülviyi bıçaqlayıb. Ülvi yerə yığılıb. Oğlum onları aralmaq istəyəndə Nazim ona da bir necə bıçaq vurub və hər zərbə zamanı bıçağı burub ki, uşaqlar ölsünlər. Mənim oğlumu həkimlər 2 dəfə əməliyyat ediblər, böyrəyini çıxarıblar, bağırsağını kəsib götürüblər, ciyərinin yarısını götürüb tikiblər. İndi də Nazimi açıb buraxmağa hazırlanırlar, o da içəridən xəbər göndərir ki, çıxıb 2-ni də öldürəcəyəm".

M.Heydərova deyir ki, N.Nəsirova oğlunun və onun dostunun heç bir ciddi konfliktləri olmayıb. Sadəcə, Ü.Musayev N.Nəsirova söz verdiyi bir cüt heyvanın balasını verə bilməyib və bunun üstündə belə bir xoşagəlməz olay yaşanıb: "Nazimi 4 ay Şüvəlandaki istintaq təcrüdxanasında saxladılar. 22 yanvar 2015-ci il tarixdə isə Suraxanı Rayon Məhkəməsinin hakimi

Natavan Tağıyeva onun barəsində seçilmiş həbs-qətimkan tədbirini dəyişdi. Hakim qərarı yazır ki, təhlükəsizlik tədbiri kimi 1 ay müddətinə, yəni 26.01.2015-ci ildən 1 nömrəli Respublika Psixiatriya Xəstəxanasının stationar şöbəsinə yerləşdirilsin. Nə baş verdi, nə oldu ki, belə qərar verildi? Yazırlar ki, guya Nazim Nəsirov əsgərlikdə olanda qəzaya düşüb, bundan sonra psixikasında problem yaranıb. Bu adam əsgərlikdən 2006-cı ildə gəlib, əgər problemi vardsa, niyə 9 il ərzində müalicəyə göndərilməyib? Üstəlik, Nazim Nəsirov əsgərlikdən gələndən sonra qonşusu İmanı da bıçaqla

vurub. Gedib 4-5 il yatıb gəlib. Hamı bilir ki, onu azadlığa buraxmaq üçün dəli xanaya salıblar. Onu oradan azad edəcəklər, o da gəlib bizi öldürəcək. Bizim başımıza bir iş gəlsə, bunun günahı Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hakimi Əlövsət Abbasovdadır. O, məhkəmədə biz zərərcəklərə danışımağa belə imkan vermədi. İş hazırda Bakı Apel-

yasiya Məhkəməsindədir. İşə hakim Faiq Qasımov baxır. Biz bu işin yenidən araşdırılmasını tələb edirik. Baş prokuror Zəkir Qaralova, ədliyyə naziri Fikrət Məmmədova müraciət edirik, vəkil tutmağa belə imkanımız yoxdur, bu işi ibtidai istintaqa qaytarın, yenidən araşdırılmasına göstəriş verin. Ümidimiz sizlərdədir".

□ E.HÜSEYNOV

Qadın 3 kişiye 100 min pul "atdı"

Cəlilabadda rayon sakinlərinə qarşı 100 min manata yaxın dələduzluq edilib. Səbəylə Rayon Polis İdarəsindən APA-ya verilən məlumata görə, Gülsuğra adlı şəxs etibardan sui-istifadə edərək Cəlilabad rayon sakinləri, 1978-ci il təvəllüdü Niyaməddin Böyükə oğlu Hüseynovun, 1980-ci il təvəllüdü Vəqif Kamil oğlu Bünyatovun və 1982-ci il təvəllüdü Vahid Almaz oğlu Əliyevin hər birindən 32 min manat alaraq qaytarmayıb. Hazırda faktla bağlı araşdırma aparılır.

Qəbələdə və Ağcabədidə qətlər törədildi

Qəbələdə qətl hadisəsi baş verib. APA-nın Daxili İşlər Nazirliyinin saytına istinadən verdiyi məlumata görə, iyulun 12-də Qəbələ rayonunun Qəmərvan kəndində kənd sakini Vəqif Hüseynov münafiqə zəminində həmkəndlisi İlkin Hüseynzadəyə bıçaqla xəsarət yetirərək hadisə yerini tərk edib. İ. Hüseynzadə xəstəxanaya aparılarkən yolda ölüb.

Qəbələ Rayon Polis Şöbəsi əməkdaşlarının həyata keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində V.Hüseynov tutulub.

Ağcabədi rayonunda da qətl hadisəsi baş verib. APA-nın Qarabağ bürosunun xəbərinə görə, rayonun Aran kənd sakini, 1971-ci il təvəllüdü Əliyev Musa Əli oğlu aralarında baş verən mübahisə zəminində həmkəndlisi, 1979-cu il təvəllüdü Həsənov İlham Cahid oğlunu bıçaqlayıb. Boğazından və bədəninin müxtəlif nahiyələrindən çoxsaylı bıçaq yaraları alan İ. Həsənov hadisə yerində dünyasını dəyişib.

M. Əliyev hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən saxlanılıb. Faktla bağlı Ağcabədi Rayon Prokurorluğunda cinayət işi qaldırılıb, araşdırma aparılır.

Bakıda ağır qəza

Bakıda ağır yol qəzası baş verib. Xəzər Rayon Polis İdarəsindən APA-ya verilən məlumata görə, hadisə Binə qəsəbəsində qeydə alınıb. Bakı şəhər sakini, 1952-ci il təvəllüdü Eldar Əsgərovun idarə etdiyi 10-UB-691 dövlət nömrə nişanlı, "VAZ 21099" markalı avtomobilə 1993-cü il təvəllüdü Vüqar Nüsret oğlu Hüseynovun idarə etdiyi 90-LK-518 dövlət nömrə nişanlı "Opel" markalı avtomobil toqquşub.

Qəza nəticəsində V. Hüseynovun sərnişinləri - 1994-cü il təvəllüdü İlahə Babayeva və bacısı 1996-cı il təvəllüdü Aydın, Hicran Musayeva və qızları 2002-ci il təvəllüdü Aytac, 2006-cı il təvəllüdü Zəhra müxtəlif bədən xəsarətləri ilə xəstəxanaya yerləşdiriliblər. Faktla bağlı araşdırma aparılır.

13 Azərbaycan və 5 İran vətəndaşı sərhəddə saxlanılıb

Dövlət Sərhəd Xidməti (DSX) bu ilin 6 ayı ərzində dövlət sərhədində narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizədə əldə edilən nəticələri açıqlayıb. APA-nın məlumatına görə, DSX-nin Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyasına təqdim etdiyi hesabatı əsasən 2015-ci ilin 6 ayı ərzində dövlət sərhədində 72,928 kiloqram narkotik vasitə qanunsuz dövriyyədən çıxarılıb.

Otən il müqayisədə DSX tərəfindən qanunsuz dövriyyədən çıxarılan narkotik vasitələrin miqdarı 22,8 % azalıb. DSX tərəfindən keçirilən kompleks tədbirlər nəticəsində 72,928 kiloqram narkotik vasitənin (3 kiloqram 177 qram heroin, 37 kiloqram 66 qram tiryək, 4 kiloqram 18 qram heşiş və heşiş qətranı, 27 kiloqram 139 qram marixuana, 20 qram metadon, 29 qram metamfetamin) dövlət sərhədindən keçirilməsinə cəhd edən 13 nəfər Azərbaycan Respublikası, 5 nəfər İran İslam Respublikası vətəndaşı saxlanılıb, cinayət məsuliyyətinə cəlb olunub.

Bununla yanaşı, cari ildə sərhədyanı meşə və çöllük sahələrində yabani bitən 8070 kiloqram xaş-xaş (Zaqatala və Yardımlı rayonları), 1179 kiloqram çətənə kolları (Lerik və Astara rayonları) və Astara rayonunun Züngülüş kəndinə yaxın dağ massivində xüsusi aqrotexniki qaydada becərilmiş 19 kiloqrama yaxın çətənə kolları polis, ərazi icra və bələdiyyə nümayəndələrinin iştirakı ilə məhv edilib.

Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almaniyanın məşhur "Karl Etoris" firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gözləmədən - lateks hələqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN
Tel: (055) 776-70-34

Kisilər!!! Axırncı şans!!!

İsraillə təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meylin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenoması (vəzidə dəyişmənin əməli gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızılı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düynələ birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə və gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda ikən və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərmanlı müalicəsi

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra
Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com
doktor Vaiz Səmədov.

Əyləncəli, sürətli, asan!

Speak English

Klassik metodlardan fərqli olaraq, Siz passiv deyil, aktiv dinləyicisiniz!

Kursumuzun sizə vəd etdiyi bacarıqlar:

- ✓ İlk dərindən son dərəcə qədər ingiliscə danışmaq!
- ✓ Sözləri əzbərləməklə deyil onları istifadə edərək öyrənmək!
- ✓ Danışmaq sürətli qrammatika bilgisi əldə etmək!
- ✓ Əla tələffüz və gəvənə danışmaq
- ✓ Real ingiliscə söhbətlər

Bakı şəhəri, Bünyat Sərdarov küç 2, ev 2.
(012) 492 61 75; (051) 433 46 87; (070) 806 56 63
(İçəri Şəhər metrosu, İran səfirliyinin yanı)

Elan

Təcili sərfəli qiymətə 4 otaqlı mənzil satılır.

Nərimanov Məhkəməsinin həyətində, Stalin layihəli daş binada 4 otaqlı əla təmirli mənzil satılır. 4/2, ümumi sahəsi 120 kv.m, kupe şkaflı, geniş, işıqlı otaqları, döşəmə mozaika parke, mətbəx və digər bütün mebellər, böyük vanna otağı, cakkuzi, sakit, təmiz həyət, parkovka yeri var. Qiyməti 185 min manat. Bundan əlavə 2 maşınlıq daş qaraj da satışdadır. (36 kv.m. qiyməti-40.000 AZN.) Mənzilin bütün sənədləri qaydasındadır, mebelləri ilə bir yerdə satılır.
Tel: (050) 210-50-74

Özəl tibb müəssisəsinə 3-5 saata gündə işləmək üçün təqaüddə olan, damara iynə vura bilən tibb bacısı tələb olunur.

Tel: (012) 437-88-05 (13:00-dan sonra)
(050) 213-88-05 (13:00-dan sonra 17:00-dək)

Oğuz rayonunun Calut kəndində "Azpetrol"la üzübüz dağın etəyində 4 hektar özəl sahədə yerləşən ferma satılır. İşərisində çoban evi, ofisi, yem dəyirmanı, istirahət guşəsi, daimi işığı və suyu var. Əlavə olaraq 5 hektar özəl torpaq sahəsi və bundan başqa müqavilə ilə 6 hektar biçin sahəsi və 126 hektar otlaq sahəsi var. Bunların hamısı birlikdə 450 min manat.

Əlaqə nömrəsi:
(055) 206-14-61,
(070) 335-90-15,
(050) 371-01-60

Azərbaycan 2016-cı ildə Bakı şəhərində yeni «Formula 1 Grand Prix» tədbirini keçirmək barədə müqaviləni imzalayıb. Rəsmi xəbərlərdəki təqdimatda məhz bu cür qeyd olunub: AVROPA «FORMULA 1 Qrand-prix» kimi tanınan yarış FIA Formula «One World Championship» təqvimində olan digər marşrutlara rəqib ola biləcək; Bakı küçələrində, orta əsrlərdən miras qalan İçərişəhərin, müasir göydələnlərin və Xəzər dənizinin möhtəşəm mənzərəsi fonunda baş tutacaq. Əsas tribuna və pit-stop nöqtəsi kimi Bakının Azadlıq meydanı seçiləcək, yarışın özü isə Neftçilər prospekti, Hökumət evi və Qız qalası kimi əsas mənzərəli küçələrdən keçəcək.

İnmasdır. Avropa tipli rallilər ABS-da da keçirilir, amma boşaldılmış meşə yollarında. Onlardan ən məşhuru "Prss On Rıqadlıs Ralli" adlanır ki, onun da tərcüməsi "qaza bas, baxmayaraq ki, bu, rallidir"dən ibarətdir və Miçiqan ştatında keçirilir.

Yuxarıda da qeyd etdiyimiz kimi, dünya tarixindəki ilk maşın yarışını Ruanada (Fransa) 1894-cü ilin iyulunda keçirilib. Yarışa başlayan 100 maşından cəmi 21-i finişə çatıb. Həmin illərdə avtomobil çox dəyərli oyuncaq sayılırdı, mexanika idarəetməsi ilə satışa buraxılıb və yarış qatılanların əksəriyyətinin məqsədi atın daha etibarlı

Tomas Flayer udub. İkinci növ yarışlar isə maşının etibarlılığından daha çox sürət faktorunun önə çıxarılmasına hesablanıb.

Yaxşı, bəs bu yarışlar keçirilən zaman baş ünvan olan şəhərlərdə nə baş verirdi? İlk növbədə yarışların keçirildiyi yollar ictimai nəqliyyata qapadıldı. Bir çox yarışlar şəhərlərarası keçirilirdi - Parisdən Venaya və ya əksinə. Bəziləri qapalı traslarda baş tuturdu. Bundan başqa, yarışın təşkilatçıları bir qayda olaraq, təhlükəsiz və yarırlı, funksional yolların qurulmasına məsuldular. Bunlardan biri yarış trası kimi ən qədimi sayılan "Indianapolis Motor Spidey" trası olub. Bu tras 1909-cu ildə istifadəyə verilib və hələ də fəaliyyət göstərməkdədir. İngilislər də daxil olmaqla, avropalılar sossə yarışlarına üstünlük verirdilər. Taxta panellərdən hazırlanmış sürət traslarının tikilməsi də bu sahədə mühüm yenilik idi. 1915-ci ildən 1930-cu ilə qədər 24 belə tras istifadəyə verilib.

Amma hər bir gözəlliyin bir neçə mənfi cəhəti də var. Belə ki, Avropada bu yarışlar zamanı baş verən bir neçə bədbəxt hadisədən sonra ralli yarışları ictimai yollarda yox, məhz yarış traslarında keçirilməyə başlanıb. Yarış maşınları ilə yanaşı, onları daim nəzarətdə saxlayan maşınlar da hər zaman onları müşayiət edib.

Unutmaq olmaz ki, bununla yanaşı, avtoyarışlar eyni zamanda ciddi biznes sahəsinə çevrilib. Hazırda bu yarışların böyük əksəriyyəti əsasən gəlir əldə etmək məqsədilə keçirilir. Burada idmana dəstək, maşın həvəskarlarının könlünü xoş etmək kimi məramlar axtarmağa dəyməz. Neft şirkətləri, banklar, təkər istehsalçıları qalibləri maliyyələşdirmək uğrunda ciddi rəqabətə girirlər. Çünki bu vəsaitlərin onlara üç-dörd qat geri qaydacağına əmindirlər.

□ **Sevinc TELMANQIZI**

Qarşıdakı illərdə hansı yarışlara ev yiyəsi olacağıq...

2016-da baş tutacaq ralli yarışları barədə bilmədiklərimiz...

çivəsində bir bütünlüyü var və özünəməxsusdur. Bir və ya bir neçə mərhələdən, eləcə də finaldan ibarətdir. Sərbəst məşqləri və sıralama turlarını əhatə edə bilir, bənzər formada da bölümlərə ayrılır.

Yarışmanın başlama zamanı olaraq, daha öncə müəyyən edilən idari və texniki nəzarətin olması vacib şərt kimi qəbul edilir. Bu, yarışmanı, məşqləri və yarışmaçıları əhatə edir. Sürət yarışları öncədən müəyyən edilən, orta bir sürətdə, qismən və ya tamamilə normal nəqliyyata açıq yol üzərində həyata keçirilən yarışmalardır. Bir ralli yarışına bütün maşınların izləyəcəyi tek bir

məkandan, ya da ortağ bir məkan tapılmasa, bir neçə məkandan ibarət ola bilər. Özel mərhələlərin xaricindəki məkan və məkanlar "Normal etap" adlandırılır. Bu normal mərhələlərdəki sürət heç bir şəkildə yarışmanın səviyyəsinin müəyyənləşdirilməsində bir faktor olmamalıdır.

Beynəlxalq rallilərdə bütün maşınların gücü təxminən 300 hp ilə məhdudlaşdırılıb.

Sürət yarışları deyib keçməyin, onların iki növü var

Rusiya mətbuatının yazdıqlarında isə qeyd olunub ki, ümumiyyətlə, iki növ ralli yarışları

var. Ənənəvi Avropa stilli rallilərdə, məsələn, "Ralli Monte-Karlo"da sürət maşınlarının xarakterinə uyğun olaraq, maşınlar maksimal gücündən yararlanmalı, bir punktdan digərinə çatmaq üçün öz gücündən istifadə etməlidir. İki nəzarət punktu arasındakı gediş mərhələ adlanır. Bu yarış adətən ictimai nəqliyyat üçün qapalı olan, ikinci dərəcəli yolda keçirilir. Amerika rallilərində də yarışın məqsədi bir qayda olaraq, iki nəzarət punktları arasındakı gedişdir, amma Avropa rallisindən fərqli olaraq, çox aşağı sürətlə. Bu ralli verilmiş sürət rejimini və oriyentasiyanı idarə etmək bacarığının nəzarətə sa-

əvəzedicisi olduğunu sübut etmək olub. Bunu təsdiqləmək və reklam kampaniyası keçirmək üçün Çikaqo qəzeti olan "Tayms Gerald" bu şəhərdə 1895-ci ildə keçirilən ik yarışları maliyyələşdirib.

Avtomobilin mövcud olduğu ilk illərdə əksər yarışlar Avropada keçirilib, amma bu sahədəki üstünlüyü Fransa əlində saxlayıb. Nəticədə yarışlar iki formaya keçib. Onlardan birinin əsas məqsədi avtomobillərin etibarlı olmasına hesablanıb. Bu forma yol sınaqlarının pik həddi kimi tarixə keçib. Maşının etibarlılığını sınaqdan keçirən ən qəddar yarış isə 1908-ci ildə keçirilib. Həmin yarış amerikalı

Tikinti şirkətləri ölkədə üsyan yetişdirir

Oliqarxlara məxsus MTK-ların aldatdığı vətəndaşlar Prezident Administrasiyasına üz tutur

Azərbaycanda tikilən yeni çoxmərtəbəli binalar vətəndaşların mənzil probleminin həllinə xeyli imkanlar yaratdı. İllərlə qəpik-qəpik pul yığıb mənzil almaq ümidi ilə yaşayanlar pullarını verib mənzilini aldılar. Lakin son pullarını verib kağız üzərində ev alanlar da az deyil. Mənzil almaq istəyən vətəndaşlara qarşı dələduzluqların edilməsi ilə bağlı məlumatlara tez-tez rast gəlirik.

Bu dələduzluqlar daha çox bir mənzilin bir neçə şəxsə satılması yolu ilə həyata keçirilir. Belə hallarla bağlı saysız-hesabsız məhkəmə işləri və həbslər var. Vəziyyət isə dəyişmir. Vətəndaşları aldadır, pullarını əllərindən alırlar. Təəssüf ki, bu gün tikinti şirkətləri tərəfindən aldadılmış vətəndaşların qeydiyyatı aparılmır, onların sayı bilinmir. Amma tikinti şirkətlərinin dələduzluğu ilə üzlaşmış kifayət qədər Azərbaycan vətəndaşı var.

GEN MMC, Mur-Ay MMC, "Sevil Massivi" MTK, "Yeni Yasamal" MTK, "Fateh-N" MTK, "Şəhur" MTK, "ELMİR" MTK və adını sadalamadığı-

mız yüzlərlə belə şirkətlər var ki, vətəndaşların pulunu alıb onlara tikiləcək mənzillərinə dair sənədlər veriblər. Sonda mənzillər ya tikilməyib, ya da binaların tikintisi yarımçıq saxlanılıb. Vətəndaşları isə əlindəki sənədlərlə baş-başa dövlət orqanlarına gedib-gəlməkdən beziblər. Prezident Administrasiyasının qəbul otağı ən müxtəlif MTK-ların payçıları olan aldadılmış vətəndaşların görüşünə yerinə çevrilib. Tikinti maqnatları isə ölkədə narazılıq yaratmaqdan usanmırlar, məhkəmələr, hüquq-mühafizə orqanları onları aldatmaqdan çəkintirmir. Ölkədə ev dələduzlarının qurba-

nına çevrilmiş vətəndaşların inqilabı yetişməkdədir.

Son olaraq "Yeni Müsavat"da Bakı şəhəri, Xocalı prospekti 29 ünvanında yerləşən yaşayış binasının bir qrup mülkiyyətçisinin ölkə rəhbərinə maktubunu dərc etmiş-

dik. Mülkiyyətçilər prezidentə, baş prokurora, Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsinə, Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinə etdikləri müraciətin qəzetdə dərc olunmasını xahiş edirlər. Mülkiyyətçilər müraciətlərində "İdeal-İ İnşaat" MMC-nin rəh-

bər şəxslərinin əməllərindən şikayət edirdilər. Müraciət müəllifləri yazırdılar ki, MMC-nin tikidiyi yaşayış binasından mənzil almaq üçün 10 il əvvəl müqavilə bağlayıblar. MMC-yə müqavilə üzrə mənzilin dəyərini ödəyiblər. Lakin "İdeal-İ İnşaat" MMC-nin təsisçisi və əvvəlki direktoru İsa Əli oğlu Məmmədov binanı tikib təhvil vermirdi.

Faktiki olaraq, oliqarxlara bağlı olan tikinti şirkətlərinin dələduzluğu səbəbindən vətəndaşlarda haqlı narazılıqlar yaranıb və onlar nəhayətdə bu narazılığı iqtidara qarşı yönəldirli. Vətəndaşlar dövlətə arxayın olmayıb kimə güvənə bilər? Vətəndaşlar dövlət orqanlarının nəzarət funksiyalarının varlığını küçədə yolu nəzərdə tutulmayan yerdə keçəndə, fərdi ev tikəndə hiss edirlər. Müvafiq qurumların əməkdaşları onların başının üstünü kəsir, cərimələyir. Yeri gələndə məhkəmə qarşısına çıxarıb cəza evinə yola salır.

□ **E.HÜSEYNOV**

MÜSAVAT

Son səhifə

N 152 (6180) 14 iyul 2015

Facebooka görə ad-soyadını dəyişdi

Londonda yaşayan Cemmaroid Von Laalaa Facebook ucbatından qəribə iş gəlib. Belə ki, 30 yaşlı qadın 2008-ci ildə özünə saxta niqlə profil açıb. Cemmaroid fon Laalaa adlı profil açan Cemmaroid daha sonra sosial şəbəkə rəhbərliyi tərəfindən sorğu atəsinə tutulub. Saxta profillərin bağlanacağı xəbərdarlığını nəzərə alsaq, bu, gözlənilən addım idi. 2015-ci ilin iyununda gənc qadıncı facebookdakı ad və soyadının həqiqi olmasının təsdiqləməsi üçün sənəd tələb ediblər. Səhifəsinin bağlanacağından qorxan qadın isə bank kartlarının üzərinə saxta profilindəki adı qeyd edərək, onlara yollayıb. Təbii ki, sosial şəbəkə rəhbərliyi onun yalan danışdığını müəyyən edərək, səhifəsinə giriş qadağan ediblər. Bütün cəhdlərinə baxmayaraq, onun səhifəsi bərpa olunmayıb və gənc qadın çıxış yolu olaraq adını saxta profilindəki kimi dəyişib. Artıq o, bank kartlarında, sürücülük vəsiqəsində və qalan bütün sənədlərində fon Laalaa adını yazıb. Lenta.ru saytının xəbərinə görə, fon Laalaa hələ də öz səhifəsinə girə bilmir: "Mən bütün şəkillərimi, paylaşmalarımı, informasiyalarımı, eləcə də dəyərli xatirələrimi itirdim".

Facebookdan isə ona bildirilib ki, onun problemini əvvəlki kimi araşdırırlar.

Çox yatmaq sağlamlığa ziyandır

İstirahət günləri normadan artıq yatmaq, bəlkə də insanların ən zəif yerlərindən biridir. Alimlər artıq yuxunun piylənməyə səbəb olduğunu bildirirlər. Hər hansı şəxs nə qədər çox yatarsa, bir o qədər də piylənmə ilə əlaqədar xəstəliklər qazanır.

Mütəxəssislərin rəyinə görə, iş və istirahət günlərindəki yuxu müddətinin fərqi bədən üçün təhlükə törədir. Onlar bunu 800-dən çox könüllü insan üzərində araşdıraraq sübut ediblər. Əvvəlcə könüllülərin çəkisi, boyu ölçülüb, onlardan qan nümunələri götürülüb. Sonra könüllülər arasında neçə saat yatmaları haqqında sorğu aparılıb və maraqlı nəticələr alınıb.

Məlum olub ki, adi iş günü ilə müqayisədə istirahət günü iki saat artıq yatanların çəkili

artır və onlarda diabet xəstəliyinə meyillik yaranır. Mütəxəssislər vəziyyətdən çıxış yolu

üçün fəal həyat sürməyi, səhər tezdən idman zallarına getməyi məsləhət bilirlər.

Pendirə görə ağlayan və sevgilisindən ayrılan qadın

İsveçin Bari şəhərinin sakini panikalı xəstəliyi barədə jurnalistlərə danışdı. "The Daily Express" qəzetinin məlumatına görə, 33 yaşlı Anna Bondesson bildirdi ki, pendirin bir növü onu ağlamağa vadar edir. Biznes analitik kimi çalışan qadın qorxusunun təbiətini izah edə bilmir. Fobiyasını isə əyləncəli hesab edərək, onunla mübarizə etməyi düşünür. Bondesson deyir ki, məhz bu səbəbdən marketlərin pendir şöbəsinə ayaq basmır. Səbəb "o sarı, iyli zəhər"lə qarşılaşmamaq istəyidir. Qızın sözlərinə görə, başqaları pendir yeyəndə o, özünü həyəcanlı hiss edir: "Bir dəfə iş yoldaşım mikrodalğalı sobaya pendirli piroq qoydu ki, qızdırsın. Az keçmədən onun qoxusu yayıldı və mən panikaya qapıldım".

Qadın bu qorxusuna görə sevgilisi ilə ayrılmaq zorunda qalıb: "Bir dəfə mən onun evinə qonaq getmişdim. O, qonaq otağına əlində pendir dolu boşqabla girdi və mənə onu tutmağımı dedi. Mən otaqdan ağlayaraq çıxdım və təbii ki, biz bir daha görüşmədik".

Bondessonun fobiyası unikal deyil. Fevralda tələbə Loren Dodd da jurnalistlərə ketçup qorxusundan danışmışdı.

Akvariumu dəyişmədiklər, on min balıq tələf oldu

Braziliyada on minə yaxın balıq olduqca maraqlı bir səbəbdən tələf olub. "Channel News Asia"nın xəbərinə görə, buna səbəb balıqların iri akvariuma köçürülməməsi olub. Belə ki iri akvariumun 2014-cü ilin sonlarına qədər hazırlanıb qurtaracağı gözlənilirdi. Buna görə də noyabrda Afrika və Asiyadan növbəndə balıqlar gətirildi. Amma tikinti işləri uzandı və su heyvanlarını müxtəlif akvariumlara yerləşdirdilər. Balıqların 80 faizi temperatur rejiminə tab gətirə bilmədi, on faizi müxtəlif xəstəliklərə görə tələf oldu, bir o qədər isə yerdəyişməyə dözə bilmədi. Bundan başqa, ehtimal olunur ki, balıqların tələf olmasına suyun yetərli miqdarda təmizlənməməsi də səbəb ola bilər. İnsidentin araşdırılması ilə ştat prokurorluğu məşğul olur. Nəhəng akvariumun tikilməsinin maliyyəsi 170 milyon braziliya realına başa gələcəyi nəzərdə tutulub. Məlum insidentdən sonra obyektin tikintisini qeyri-müəyyən müddətə təxirə saldılar.

Qoroskop
(14 iyul) **Səbuhi Rəhimli**

QOÇ - İxtiyarınızda olan bu gündə daha çox istirahətə önem verin. Hansısa mübahisəli məsələlərə aydınlıq gətirməyə tələsməyin. Əks təqdirdə, baş verənlər əsəblərinizi tarıma çəkəcək.

BUGA - Bütün gücünüzü daxili sabitliyin bərpasına sərf edin. Onsuz da gün ərzində qeyri-adi yeniliyin şahidi olmayacaqsınız. Kosmik fonun bürcünüzdəki neqativliyini nəzərə alın.

ƏKİZLƏR - Pul qazanmaq üçün şanslı təqvim olsa da, münasibətlər zəminində ölçülü-biçili davranmalısınız. Ailə-sevgi davranışlarında özünüzü çoxbilmiş və haqlı kimi göstərməyin.

XƏRÇƏNG - Hazırda qərar tutduğunuz ünvanlarda önəmli yeniliklər gözlənilmədiyi üçün ulduzlar vaxtınızı səfər və qonaqlıqlara həsr etməyi daha münasib sayır. İmansız adamlardan qaçın.

ŞİR - Hər mənada gərgin gündür. Bu səbəbdən hətta kiməsə salam verərkən də ehtiyatlı olun. Nəqliyyata az minin, ümumiyyətlə, iqlimin təhərindən asılı olaraq daha çox ev şəraitində olmağa çalışın.

QIZ - Son aylar sanki tam real olan bütün işləriniz boş çıxıb. Bu səbəbdən də əsəbi və bədbin olmusunuz. Elə isə bu günə ümid bəsləməyə dəyər. Amma danışmaq aparın zaman güzəştə çox getməməlisiniz.

TƏRƏZİ - Sağlıq durumunuzda fəsadlar gözlənilir, amma həkimlərin yanlış diaqnozu da mümkündür. Odur ki, özünü özünüz əncam çəkin. Xalq təbabəti üsullarından da yararlanmaq olar.

ƏQRƏB - Baxmayaraq ki, çoxları istirahətə köklənib, sizin üçün daha çox aktivlik ərfəsidir. Çünki bu təqvimdə elə planlarınız həyata keçə bilər ki, növbəti yarım ayda sizə səmərə verər.

OXATAN - Qoroskopa görə bu günün ən aktiv bürcü siz olmalısınız. Amma özünüzü hər hansı xəstəlikdən qoruyun ki, əhvalınız aşağı düşməsin. Belə probleminiz olmasa, hər şey xeyrinizə olacaq.

OĞLAQ - Ötən ongünlükdə yaşadığınız gərginliyi dəf etmək üçün mənəvi istirahətə, sevdiniz insanlarla bir araya gəlməyə daha çox yer verin. Bütçənizdə müsbət dəyişiklik də gözlənilir.

SUTÖKƏN - Bu gün aldığınız istənilən iş təklifinin müsbət nəticəsi olacaq. Odur ki, bəzi adamların paxılıqdan doğan "məsləhətlərinə" əhəmiyyət verməyin. Kasıbçılığı sınaq kimi dəyərləndirin.

BALIQLAR - Qarşınızda əsl biznes günü durub. Odur ki, vaxtı fəvri verməməli, qarşınıza çıxan hər bir şansıdan yararlanmalısınız. Köhnə ideyalara yenidən baxmaq da olar. Ünsiyyətdə acıdlı olmayın.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Kimin işçisi olsə, 500 min dollar ödəməlidir

Yaponiyada məhkəmə normadan kənar iş prosesinə, iş yükünə görə intihar edən işçinin ailəsinə 500 min dollar kompensasiya ödənilməsi barədə qərar çıxarıb. Məhkəmə zamanı məlum olub ki, intihar edən kişi aylıq 200 saat iş saatına dözə bilməyib. Ona ay ərzində cəmi bir dəfə istirahət günü verilib. Yapon bu rejimdə 2007-ci ildən etibarən çalışıb. Bundan başqa, o, müntəzəm olaraq rəhbərlik tərəfindən təzyiq və təhqirə məruz qalmış. Məhkəmə kişinin intiharında ruhi pozğunluq və intihara sövq etmə faktını qabardıb. Mərhumun ailəsi rəhbərlikdən məhkəməyə şikayət edib. Ailəyə kompensasiyanı "Sun Challenge" restoran şəbəkəsi ödəyəcək. Xatırladaq ki, bu, Yaponiyada geniş yayılmış haldır və işçilərin istismarı adı sayılır.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARIFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYXAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri, R.Rüstəmov küçəsi

Redaktor: Elşad MƏMMƏDLİ

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.300